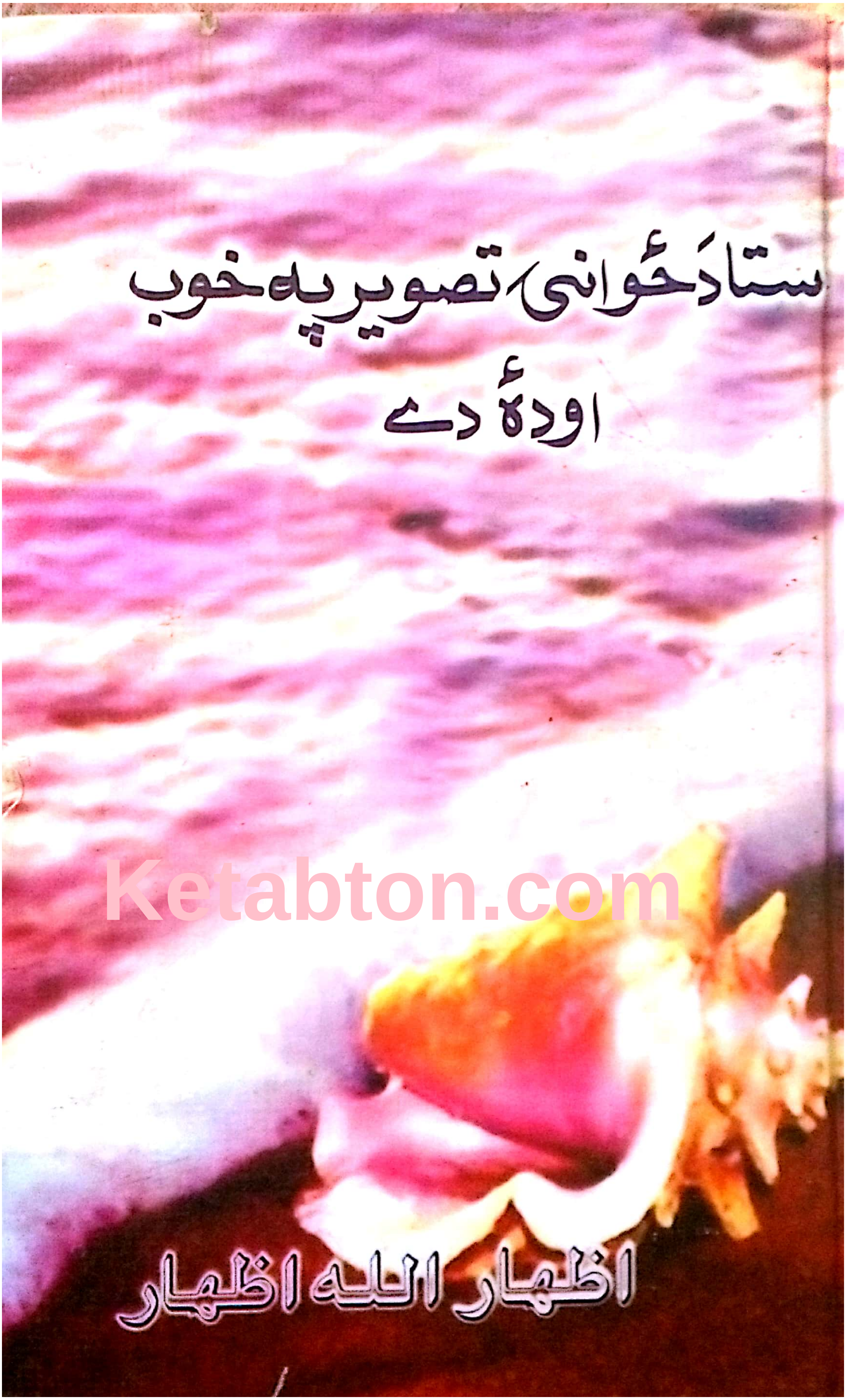

Ketabton.com

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

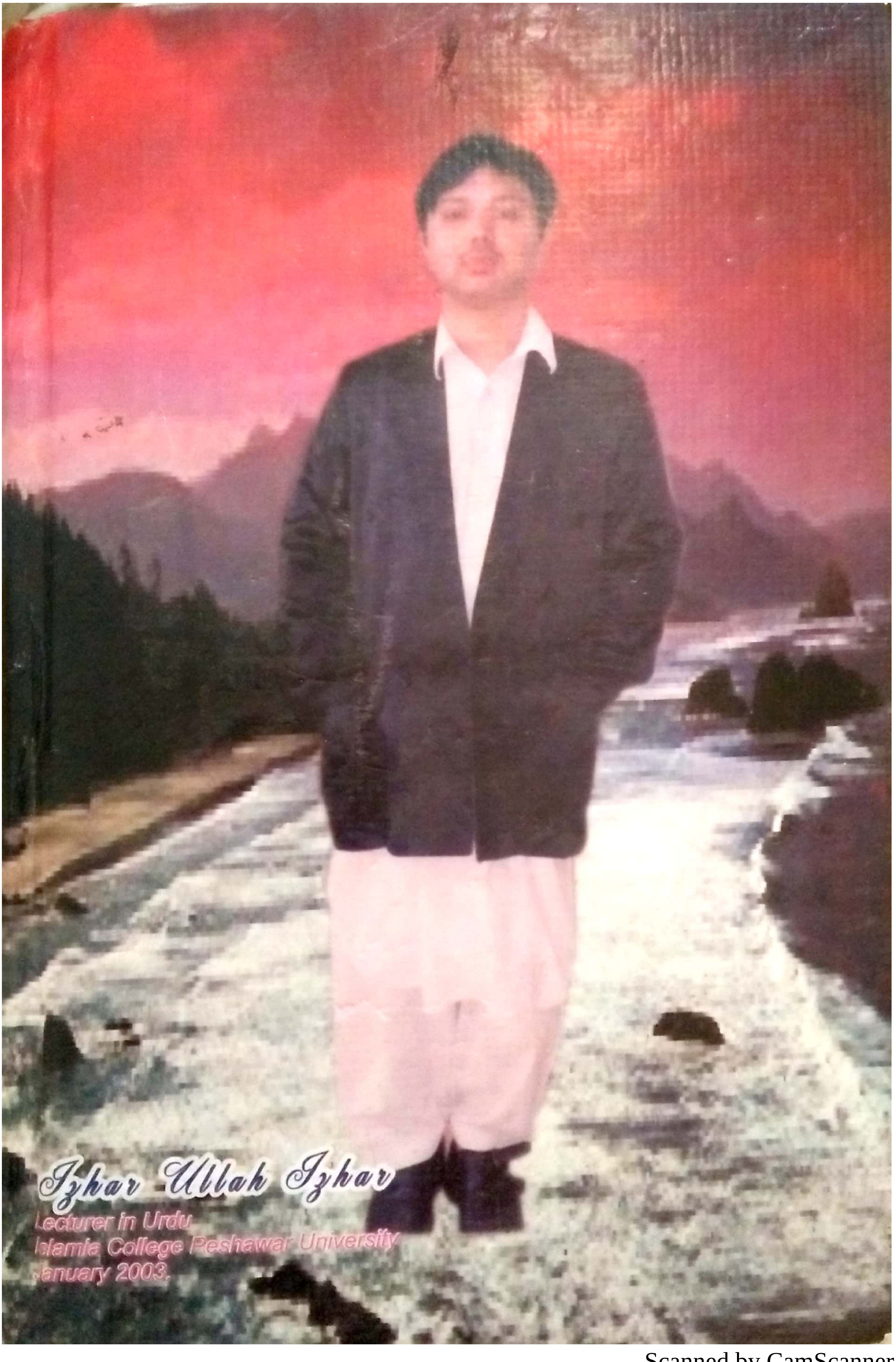

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

1521

ستا د ځوانۍ تصویر په خوب اوده دے

اظهارالله اظهار

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پخپله مینه باندې حق دے زما

کتاب * ستا دځوانۍ تصویر په خوب اوده دے

مصنّف * اظهار الله اظهار

ترتیب * محمد ایاز غزل، شکیل احمد نایاب

اهتمام * پروفیسر شوکت الله حسن، محمد داؤد کمال محسن

پروف ریډنګ * نوشاد حکیم، پروفیسر سید ایوب شاه

رومبے اشاعت * جنوري ۲۰۰۳ء

پریس * انصاري پرنټنګ پریس محله جنګي پېښور

کتابت * ارشاد خان "پښتو اکېډیمي پېښور"

قیمت * دوسل روپیې (۲۰۰)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

انتساب

دَخپل عظیم پلار پروفیسر انعام الله جانْ قیس
او دَخپلې درنې مور په نوموچې
ساه ساه ئې راته دَجنتونو نکهتونه
راسپړي . او نظر نظر ئې راته په لارو
کښې دَرفعتونو اسمانونه اودَ اسمانونو
رفعتونه غوړوي

اظهار الله اظهار

Scanned by CamScanner

د هایکو

هیئتي رنګونه، موضوعات او پښتنه هایکو

لاړ له هایکو خپلو ښائسته خویونو او سپڅلو رویو ښښته کړه. دې زړهٔ راښکونکې ادبي صنف دومره لږ وخت کښې د پښتون قام د اجتماعي لاشعور مرکز ته ځان ور ورسولو چې د شعري اصنافو د ارتقاء په تاریخ کښې ئې خیال کول هم یو خوب او خیال ګڼلې کیږي. د کومو صفتونو په بنیاد چې یوه معاشره د خپل وجود جواز راپیدا کوي. هغه اوس کم او زیات د پښتنې هایکو په خته کښې اغږلې شوې ښکاري. دغه وجه ده چې هایکو په یوه مرحله کښې هم د پښتون قام نه ځان په فاصله نهٔ دے ساتلے. ښهٔ په نړه د دوی په غم ښادۍ او مړې ژوندې کښې شریکه شوې ده. او د پښتنو د ژوند ژواک نه ئې نهٔ یواځې ځان بېخبره ساتلے دے. بلکه قدم په قدم ئې د پښتنې سیمې د ژوندې روایتونو د رنو قدرونو، سماجي غوښتنو، تهذیبي رویو، اوسې ژوند او ثقافتي هلو ځلو نه د خپل زړهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

درزاکاني جوړې کړې دي . او اوس دَ هايکو په ساه ساه کښې دَ ښبتنې خاورې وږمې نغمه نغمه راپورته کېږي او تپه تپه خورېږي.

لنډه دا چې پښتنې معاشره کښې دَ ژبې ونه را واخله تر دې ساعته پورې څومره بدلون راغلے دے هايکو ترې په مکېز مکېز ځېله غېږه او په هنر هنر ځېلې مرمرينې ليچې راچاپېره کړې دي . او په ځېله زورينه لوپټه ئې ورله شمله هسکه ساتلې ده . ځکه خو دَ ځنو ښاغليو له اړخه نه دَ پښتنې هايکو غندنه بېخي داسې ښکارې لکه سړے چې ځېلو پښو له تبر را اوبخوي .

دَ هايکو په موضوعاتي ارتقاء دَ خبرو کولو نه وړاندې دا لازمي ضرورت محسوسېږي چې دَ هايکو په هيئتي بدلون او پرمختګ دې هم رڼا اوغورځولے شي .

هايکو چې دَ جاپان دَ اوږد نظم " هايکائي " نه ځان را بېل کړو نوکېږي شکلونو کښې ئې ځان ځرګند کړو. او په خارجي سطح ئې ځېل کڼ شمېره تجرباتي تصويرونه رابېکل . ولې دَ ځينو تصويرونو تجربې او دَ ځينو تجربو تصويرونه پکښې لکه دَ کاڼي دَ بُت په ځاے ولاړ پاتې شو . او دَ ارتقاء هيڅ تحرک او تموج پکښې را پيدا نه شو . چې حيثيت ئې اوس دَ تاريخي حوالو نه سېوا هيڅ

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم نهٔ دے پاتې شوے. ولې ځنې ارخونهٔ ئې نهٔ فقط ارتقاء سره مخ شو بلکه دَ خپل پرمختګ سفر دَ دنيا ګټ ګټ ته ور اورسول. خو چونکه دغه صورتونه هم دَ دنيا نورو ژبو او ادبياتو سل په سله خپل نهٔ کړل او دَ خپل مزاج او استعداد ترمخه ئې پکښې ضروري بدلون او خپل ځان سره مناسب سمون راوستلو ځکه نو په هيئتي سطحه ئې نور هم ګڼ اشکال او تماثيل مخې ته راوړل چې دَ وخت بدلېدونکيو ساعتونو کښې ځينو خپل ځانونه ژوندي اوساتل او ځينو لکه دَ سمندر دَ موجونو دَ سفر په لاره کښې خپل وجود او بائيللو.

دَ هائيکو دَ هيئتي تاريخ احاطه کول يقيناً يو ډېر وخت غوښتونکے عمل دے. ځکه نو دلته دَ عالمي ادبياتو نه او خاصکر دَ مشرقي ادب نه دَ هائيکو يو څو نمائنده هيئتي نمونې وړاندې کولے شي.

دَ هائيکو دَ درې (۳) مصرعه ايز تعين نه وړاندې په عالمي ادب کښې دَ يو مصرعي هائيکوګانې، دغه رنګ دَ دوه (۲) مصرعو هائيکوګانې هم سرونه راپورته کړل. او تر دې ساعته پکښې طبع ازمائيې کېږي. خو دا سې صورتونه دَ هائيکو بنيادي هيولي سره زيات سمون نهٔ خوري.

لهذا دَ بقاء په حلقه ئې ځهٔ واټيل هم ډېره ګرانه ده.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

البته دَ نمونې په ډول ترې نه مثالونه وړاندې کېږي.

"دَ يوې مصرعې هايکوګانې"

ترجمه ۱: يو لوګی ده چې په پارکنګ دا کوزېږي ګوره

(اليکيسس روتيله)

ترجمه ۲: باران په هره کړکۍ

(کوردن ډين سوويل)

،، ۳: دَ کړه مار دَ سر اسمان دے زما

(محمد اياز غزل)

،، ۴: دَ تعبيرونو لار کښې ورک شمه زۀ

(شکيل احمد ناياب)

،، ۵: خو پلوشې زما دَ سترګو نظر هم يوړلو

(اظهار الله اظهار)

په دې ټولو مثالونو کښې دَ هايکو داخلي مزاج پټ پټونې کوي. تصويرونه پکښې جوړېږي. دَ فطرت حادثې او دَ تخيل رنګونه پکښې ترغاړه اوځي. ولې دَ شعور په سمندر کښې هغسې غورځنګ نۀ راولي. دغه سبب دے چې دلته تصويرونه يوازې تصويرونه او عکسونه دي. حرکت هم پکښې محسوسېږي. خو دَ فکر وړاندې منزل او دَ نتيجې کوټلې مرحلې ته ذهن ډېر په ګرانه ورسوي. او په خپله داسې وائي چې زمونږ دَ فنې تکميل زاويې په نامعلومه لاره کښې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورکې شوې دي. موږ نیمګړې نیمه خوا یو.

"دوه مصرعه ایزې هایکوګانې"

ترجمه: د جنورۍ د میاشتې تاریخ دی
د ډېرې کوټې لاتر اوسه یخې دینه
(باب بولډ مین)

۲: ستا لوپټه که مې رانه وړه
زه به خپل ځان په اباسین لاهو کومه
(اظهار الله اظهار)

۳: ما باندې ستا سترګې بلا ګرانې دي!
ګنې نو اوربه په ټول کلي پورې کړو ما
(اظهار الله اظهار)

کېدی شي دلته څنې اعتراض کوونکي دا هم ووايي چې ورمبنۍ دوه هایکوګانې خو د "یاقربان" د التزام نه یو خوا ته بېخي د پښتو ټپې دي. او که چرته هایکو داسې وي نو بیا ټپه څه بلا ده خو ولې هایکو په خپل ځان کښې د پښتو د ټپې خوازه هم لري. ځکه نو د ابلاغ د اسانتیا په خاطر او د تفهیم او وضاحت دپاره د "باب بولډ مین" دوه مصرعه ایزه هایکو د ټپې په هیئت کښې ترجمه کړې شوه. دویم مثال د ورمبي په تتبع او مرسته کښې را وړې شو البته

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریمه حواله دَ هایکو او دَ ټپې دَ صنفي تفریق په خیال راوړے شوه . چې کنې چرته دَ دواړو صنفونو هیئتي امتیاز یو بل کښې ګډ وډ او ورک نشي . او دا هم چې ځنې نادان معترضین په مثال دَ اصل ګمان کښې بیا چرته دَ خپل سر وښتهٔ را اونهٔ شوکوي . او نوي ماتمو نه راجوړ نهٔ کړي .

بهرکیف دوه مصرعه ایزه هایکو دَ یوې مصرعه ایزه هایکو په مقابله کښې زیات فعالیت په دې لړې چې تصویر دَ تصور په لاره روانه وي ولې پښتو ادب سره سره په عالمي ادب کښې دَ درې مصرعه ایزه هایکو دَ تخلیق رجحان منګولې ګلکوي ښکیا دے ځکه نو درو دوه مصرعه ایزو هایکو هم خپل نقش نه پیکه او تت کړي دي . او دَ سفر نه یې دَ ستومانۍ ګردونه راتاؤ شوي دي .

درې مصرعه ایزې هایکو ګانې دَ هیئتي تنوع او ساختیاتي اختلاف باوجود خپل حقیقي روح ته زیاتې ورنږدې دي ځکه یې خو دَ تجرباتي پښتو باوجود بشکاره مقبولیت هم موندلے دے . هایکو چې دَ هیئت او ساخت کوم پیژندلي شکلونه ځان سره راوړي دي . دلته ترې نه یو څو دَ مثال په طور وړاندې کولے شي . دَ درې مصرعه ایزې هایکو یو قدیم جاپاني شکل

(c) ketabton.com: The Digital Library

اووکس سیلابین شکل دے. په دې کښې اووکس چې
د ۵ - ۷ - ۵ په ترتیب سره راځي او خپله تخلیقي او
هنري اکائي جوړه وي.
په اردو ژبه کښې د ضروري ذخافاتو نه یو
طرف ته دا هایکو د "بحر متدارک" دې ارکانو
سره سمه راځي.

فعلن فعلن فع
فعلن فعلن فعلن فع
فعلن فعلن فع

یا د موسیقۍ د دې ارکانو په مرسته سرته رسي.

سارے گاما پا
سارے گاما پا دا نې
سارے گاما پا

مثالونه ع ۱:-

خوب مې لیده څه
نه راته یادېږي اوس
شوې ئې تعبیر ته

(قاسم محمود)

ع ۲:- بس شو زما وار
مینه وینې وینې شوه
ورکه مې کړه لار

(نادم خټک)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۶ ـ په تال چې ځانګي

ځني زړه ستړي پېغلې

اور ته ورداننګي

(اظهار الله اظهار)

۳۷ ـ یو خوب او خیال دی

کارغه زړه کړي کلمه

د زرګي چال دی

(اظهار الله اظهار)

دا انداز د پښتو ژبې بنیادي آهنګونو او موسیقۍ نظام سره سمون نه خوري. لهذا په پښتو ژبه کښې یې لا تر اوسه د تخلیق باوجود هیڅ مقام نه دی تر لاسه کړی. بله دا چې په دریو مصرعو کښې اردو مرو او ولس چې ځایول یا اولس چې په دریو لنډو او برو ډو تا کلي شوو مصرعو کښې بندیوانې کول یو طرفته یقیناً یوه هنروري ده ولې هم دغه هنروري د تخلیق په فطرت ناروا اثر هم غورځوي. او یو میکانیکي او مصنوعي فضا راجوړه وي. کم ازکم د پښتو ژبې تر حده خو د دې صورت تصنع کښې هیڅ شک نشته او س که څوک په دې ترتیب کښې د تخلیق صحت په ځای ساتلی شي. نو بیا خو په کښې هیڅ عیب نشته خو دا سې ښکاري چې دا ډېره به مشکله نه شي.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته د درې مصرعه ایزه هایکوګانو یو څو نور شکلونه هم ووینئ.

ع۱:
اوښانده
که خوبنه دې وي (۳-۵-۳)
اوژاړه
(شکیل احمد نایاب)

ع۲:
اومنه
زما خبره (۳-۵-۳)
دوب به شې
(محمد ایاز غزل)

ع۳:
ستا نه به زار شمه خو
که دغه حال وي ګله (۷-۷-۷)
ستا نه به زار نه شمه
(محمد ایاز غزل)

ع۴:
زما د کور بندیان خو دومره هم خاموشه نه وو
اوس خو زما هاغه معصوم بچي هم حال دادے چې
زه ئې په زوره تخنووُمه خو خندا نه ورځي
(۱۶ - ۱۶ - ۱۶) (اقبال حیدر)

ع۵:
ستورې رانغاړم پلوشي کښي د ژوند
ستا بنائسته نوم د رنګینو لونګو په وزرو نو لیکم
چې د ورېښو قلم راواخلمه زه
(۱۱ - ۱۹ - ۱۱) (اقبال حیدر)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

۶، دا د سحر خاموشي

خو د بناخونو منځ کښې شور کوي نن

يوه يواځې پانه (۷-۱۲-۷)

(ج. ډبليو پيکټ)

۷، سيني د پغلو د لاسونو سره هم پورته شوي

داسي ښکاريږي کښي (۱۶-۷-۱۶)

يوه پرده باندې ګلونه راټوکيږي زړي

(رودو ويلموټ)

۸، د لوګونه به ډولۍ جوړه کړم

زه به رنګونه د سپرلو تول په جرګه درولم

تا به بوځم لېونی (۱۱-۱۶-۷)

(اظهار الله اظهار)

۹، ځي رانه مه اړوه

لکه د سپينکي شان د اورنه الوتلې يمه

تا ساله راغلې يمه (ز-۱۶-۷)

(اظهار الله اظهار)

۱۰، اوګوره

زه د خپلو سپو رو په اوږو باندې سورلي کوم

تاسره سيالي کوم (۳-۱۶-۷)

(محمد اياز غزل)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵۱ : د پوهریانو د ژوندون قصه به تاته کوم

زما جانانه (۱۶ - ۵ - ۲)

کیسه

(تشکیل احمد نایاب)

دغه رنګ د موضوعاتو یا عنواناتو د لاندې لیکلې
شوې هایکوګانې او د مسلسل هایکوګانو مثالونه هم
له نظره راتیرېږي چې د تجسس فقدان پکښې
محسوسیږي. داسې هایکوګانې قدم په قدم خپله
موضوع وړاندې بوځي او د ګڼو تصویرونو رنګونه
پکښې د یو مرکزي تصویر څېره راښکاره کوي خو چونکه
داسې هایکوګانې د هایکو جامعیت، اختصار او علامتي
پېرایې ته زیان ور رسوي. ځکه ترې عام طور سره
تخلیق کوونکي ډډه کوي. او یو بدعت یې ګڼي.

دغه رنګ د نثري نظم په رنګ ځنې تخلیق کوونکیو
نثري هایکوګانې هم لیکلې دي. چې په دریو کرښو کښې
خپله افسانه سرته رسوي ولې داسې هایکوګانې له
آهنګ او غنائیت نه معرّا وي ځکه د پښتنو د ذوق تنده
پرې نه ماتیږي داسې برېښي چې د نثري نظم په
رنګ به پښتانه د نثري هایکو معماتي صورت خپلولو ته
تیار نشي ولې د موضوع تر څه د نثري هایکوګانو
یو څو عکسونه ځکه وړاندې کولې شي چې د هایکو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

هيئتي سفر اندازه ترې هم اوشي. او د تاريخي ريکارده
سمون هم سم شي.

"مثالونه"

ع۱: زه د خپل کور په چت ملاست يم
توره شپه ده د اسمان ستورې شمارم
خو داسې ښکاري چې ترې ستا غمونه ډېر زيات دي
(شکيل احمد ناياب)

ع۲: د کره مار د پاسه يوسف خان څوک دے
تا نه پته ده چې همغه هم غزل دے
مينه د قالبونو پروا داره نه وي
(محمد اياز غزل)

ع۳: ستورې زما د خپو ښاپونه دي
دا ټول به زه په يو هنر را يو ځاے کړم
او ستا د زنې خال به ترې نه جوړ کړم
(اظهار الله اظهار)

په دې موقع دا صراحت هم ضروري ګڼلے کيږي چې
په عالمي ادب کښې همدغه رنګ په مشقي ژبو کښې د
هايکو د مخلوط بحرونو تخليق هم مخې ته راغلے دے
خو پکښې د اهنګونو سمون سم نه دے ځکه
يې يواځې په يادولو اکتفا کيږي. مثالونه يې نه شي
وړاندې کولے.

Scanned by CamScanner

دا دَ هایکو دَ هېئتي سنف یو څو پړاوونه وو. څو
ځله ته چې پښتنه هایکو ویلې کېږي. هغه دې ټولو
هېئتونو ته ځانته بېل کړه وړه او خوند رنګ لري
پښتنه هایکو متوازي الاوزان هایکو ده چې هره
مصرعه يې بلې سره برابر او په ترنم او اهنګ کښې
تړلې شوې وي. چونکه دې هایکو کښې مصرعې لنډې
تنګې یا اوږدې نه وي نه ځکه يې دَ پښتنو منصفانه
ذوق خوښوي. دا ساختیاتي سلسله دَ پښتنو دَ موسیقۍ
سره هم سل په سله سمه ده. او حافظه يې هم په
پوره تېزۍ قبلوي. خو دلته دا وضاحت هم ضروري
دے چې پښتنه هایکو یوازې دَ درېو برابرو مصرعو
تکرار هم نه دے. بلکه دَ یو خاص یووتلس سېلابین
بحر دَ التزام نامه ده. چې دَ رزمیه بحرونو دې
ارکانو سره لږ ډېر مماثلت لري. ارکان دي.

"فاعلاتن مفاعلن فعلن"

په هېئتي اعتبار پښتنه هایکو دَ خاص یووتلس
سېلابین ردهم سره ځکه وتړلې شوه. چې پرې دَ
پښتو هایکو لیکونکیو ځان ته اجتهاد او اجماع کړې
ده. او په پښتو ژبه کښې چې تردې ساعته څومره دَ
هایکوګانو مجموعې مخې ته راغلې دي غالبه او درنه
برخه يې هم په دغه خاص آهنګونو کښې وجود موندلے

(c) ketabton.com: The Digital Library

دے. او بیا پرې دَ پښتنو اولسي ذوق پوره پوره اعتماد هم کړے دے.

دَ پښتنې هایکو په دغه خاص هیئت کښې چې کومې مجموعې مخې ته راغلې دي. پکښې دَ ښاغلي اسماعیل ګوهر "مسکا" دَ اظهار الله اظهار "راته غوږ ونو کښې ښنګرې شرنګوي" "کاڼي دَ ګل په لاس کښې خوند نهٔ کوي". او دا مجموعه "ستا دَ ځوانئ تصویر په خوب اوده دے" دغه رنګ دَ ښاغلي ډاکټر دیدار یوسفزي "نسکورې لیچې" دَ پروفیسر نواز طائر "خوږونه خپل کلي کښې" دَ ښځلې ناهید سحر "خپلو خوږونو له تعبیر لټوم" داسې دَ ښاغلي محمد ایاز غزل دَ هایکو مجموعه "دَ ښاپیستونو دَ صحرا وریځې" او دَ شکیل احمد نایاب "پلوشې" هم په ګوته کړې شوي چې کښې دَ تخلیق دَ مرحلونه راتېرې شوي دي.

دَ هایکو په داسې هیئت دَ پښتنو تمام درې طبقې متفق دي چې پکښې مشران، ځوانان او ښځې شاملې دي. ځکه دغې اتفاق له دَ اجتهاد او اجماع نامه ورکول عین روا داري ده. او دغه خاص یوولس سیلابېزې هایکو ګانې پښتنې هایکو ګانې ګڼل بېځې بې ځایه نهٔ دي. په دې خاص تناظر کښې دا یو څو هایکو ګانې اولولئ.

Scanned by CamScanner

ع۱، زړه مې تنهاکۍ شي لوخړه اوکړي
پوهړ چې اوځکي توریالي د وطن
د خور د سر لوپټه هم خرڅوي

(شکیل احمد نایاب)

ع۲، یوې کوچرۍ ته ټکولو وېښل
تا به یو ورځې سمندر لاهو کړي
مور دې په پښو کښې اوبه کړوي

(محمد ایاز غزل)

ع۳، د داسې خلقو په ولقه کښې دے ژوند
چې په نصیب ئې د سپېلو زبکه ده
خو بیا هم څي په اسمان لاړې توکي

(ډاکټر دیدار یوسفزے)

ع۴، چا راته وے چې د سپېلي ورځو کښې
هغه ترلړي ګرځي ساکو پسې
څکه پټي کښې مې شړشم اوکړل

(اسماعیل ګوهر)

ع۵، د هسپتال هغه منحوسه ګړه
مې نه هېرېږي چې تا ماته اووې
"خپل ځان مې بایلو ته مې اوکتلې"

(پروفیسر محمد نواز طائر)

ع٦: دا خندا ګانې ئې فريب وي هسې
د وخت ميچنه کښې دَل کېږي مدام
دَ آدم زوي په ماته سپک مه ګوره

(ناهيد سحر)

ع٧: لوخې چې کچن کښې ګنده پاتې شي
داشې په ژبه ئې صفا ستره کړي
زما دَ ښځې نه پښو پاکه ده

(ظفر خان ظفر)

ع٨: دَ محبت له عظمتونو نه زار
چې دَ زمانو ئې وډونه جوړ شي
ميانډې په سينې سر ګډا ګانې کوي

(اظهار الله اظهار)

ع٩: په شرق دې اونګې رسمونه دَ بنار
چې دَ کمرې کړکۍ مې بېرته کړله
ما دَ هوسۍ کټ کښې ميلو اوليدهٔ

(اظهار الله اظهار)

بهرحال دغه خاص هيئت کښې دننه هم ځنې تجربې په نظر راځي - پورتني وارَه مثالونه دَ معرَئ هايکو ګانو په زمره کښې راځي. خو په دغه معلوم چوکاټ او هيئت کښې متفقې هايکوګانې هم ليکلې شوې دي. چې په درې مصرعو کښې ئې ترتيب اوړې

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

را اوړي یا وړاندې وروستو کیږي. د مثال په طور داسې یو وولس سیلابیزې مساوي الاوزان هایکوګانې شته چې وړمبنۍ دوه مصرعې ئې په قافیه کښې تړلې شوې دي. او آخري مصرعه ورسره په آهنګ کښې برابره وي خو معنیٰ ئې وي. دغه رنګ اولنۍ او آخرۍ مصرعه د قافیو په آهنګونو کښې داتوله وي. ولې دویمه یا منځنۍ مصرعه د قافیې نه ازاده وي یا آخري دوه مصرعې د قافیو په لړه کښې سیلې شوې وي. او اولنۍ ددغې قدغن نه خلاصه وي. داسې مثالونه هم شته چې درې واړه مصرعې یکښې هم قافیه او هم ردیف وي. خو کومه بې ساختګي چې په معنیٰ ئې شکل کښې موندلې شي. عموماً تړې دا نور واړه صورتونه په څه نه څه حوالې سره عاري وي. بهر کیف دلته د وضاحتې ترتیب سره سمې هایکوګانې رانقل کیږي.

"مثالونه"

ع١ ارمان په غیږ کښې د ارمان ورک شولو
مانه د لاس کرښو کښې ځان ورک شولو
د زړه درزا، پسې اوس لاړ چرته شم
(اظهار الله اظهار)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ع۲: ما پکښې عکس د ښونتوب اولیده
په سوچ کښې ورکه شوه د ژوند اینه
زه چې بیدار شومه، ما خوب اولیده

(اظهار الله اظهار)

ع۳: د سترګو تور دې د غزل مطلع کړم
داسې راټول را تقسیم شومه زه
لکه د کاڼي په مینځ نیم شومه زه

(")

ع۴: د وخت رفتار لا اودرولے شي څوک
داسې په وړاندې زمانه لاړه شي
چې اینه دانه دانه لاړه شي

(")

ع۵: زنځیر موکړے، موکې زنځیر اوخوړه
تعبیر مې خوب، خوب مې تعبیر اوخوړه
نن دې وینو رانه تصویر اوخوړه

(")

دا حقیقت دے چې یک د تخلیق په پیمانه خپل اعتبار اونه بایللې نو بیا ئې د هیئت د وجود او ثبوت دپاره د هغې خارجي دلیل جواز نه راپیدا کېږي خو د ظاهرپرستو نظر لنډ تنګ وي. او د هر څه دپاره یوه ټاکلې شوې پیمانه او فرم غواړي. او په

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه فورم کښې ژوند او فن دواړه بند یوان هم لیدل غواړي - دا خبره ځکه اوکړې شوه چې دَ ځینو جامد ذهنونو او رجعت خوښونکو عناصرو دا خیال دے ګڼي چې هایکو که دَ ۵ - ۷ - ۵ په اوولس سېلابېز ترتیب اونهٔ لیکلې شي - نو هغه به بیخي هایکو نهٔ وي . او حال دا دے چې داسې ناروا قدغنونه جاپانیان هم دَ تخلیق دَ فطرت په لاره کښې خنډ ګڼي - نو بیا آخر په دوي دَ اوولسو سېلابونو چېه چېه او ډلې ډلې پېریان ولې ناست دي. اوس که څوک په دغه ترتیب کښې ښهٔ معیاري شاعري کېدله نو بیا هم بوره خبره وه خو داسې هم نهٔ دي شوي - د دغې هیئت خوښونکي شاعري نهٔ کوي بلکه ناست وي خپلې ګوتې شمېري او ځان ته ننډي او اوږدې مصرعې رایادوي او په لاس کښې دَ لفظونو خوږدونکي او خوږونکي کبانو راښیولو بې ځایه تکلّف کښې خپل وختونه ضائع کوي - ګڼې چې دي ټوله سلسله کښې آورد په اُمد غلبه وي .

سوال دا راپیدا کېږي چې په دغه پیرائې کښې څه شې ته راغلي دي - دَ شعر په پیمانه څه مقام هم لري او که نه دا ټول دَ غیر فطري اوزونو یو فریب او ریاضتي ښینسه ده .

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا حقیقت دے که جاپانۍ هایکو پښتو ته راغلې نو د پښتو د دود دستور د لاندې به ئې هیئت، ساخت او معیارونو او پیمانو کښې لازمي بدلون راځي. ځکه چې جاپانۍ ژبه د خپل مجموعي مزاج او صرفي نحوي او صوتیاتي جوړښت په اعتبار هم د پښتو ژبې سره اړیکه نهٔ لري او س که پښتانهٔ هایکو تخلیق کوي نو په هیئت کښې به ئې د پښتو ژبې او د پښتون قام د معروضي حالاتو په تناظر کښې کمے او زیاتے خامخا راولي. ځکه که په اسالیبو کښې دغه بدلون رانشي نو بیا دا ټوله سلسله هسې یوه لوبه ټوقه شي ځکه نو داسې عناصر وله پکار دي چې د نورو د ناپوهۍ د فکر نه زیات د خپل مړسپین او مرغیچن ذوق جاج واخلي او د پښتنې هایکو د تحریک مخې له دې نهٔ راځي کښې نو د غورځنګونو په دې سمندر کښې به لکه د ګنګڅرې لاهو شي.

ځنې لیکونکي چې یکښې ښاغلے اسیر منګل، ښاغلے اباسین یوسفزے، ښاغلے روښان یوسفزے، ښاغلے غازي سیال، پروفیسر محمد نواز طائر او رحمت شاه سائل په اولني قطار کښې په نظر راځي. په دې بحث کښې هم لوستونکي تېر باسي ګني چې هایکو د جاپان نه نهٔ ده راغلې بلکه په پښتو کښې د کاکړۍ غاړې په

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

شکل کښې وړاندې نه موجوده وه. دا خبره غیر تحقیقي، غیر منطقي او غیر اصولي ده. غیر تحقیقي په دې ده چې مونږ سره د کاکړې غاړې د ارتقاء نیټې معلوم تاریخ نشته. فقط د یو څو خوړو ورو وړاستو او کړو وړو نمونو په لاس راتلل د دې خبرې دلیل بېښې نشي کېدے. کېنې چې هایکو به د کاکړې غاړې نه را زېږېدلې وي. دا بستایسلي بناغلي خو دومره پورې وائي چې د جاپان هایکو هم د پښتو د کاکړې غاړې نه راپیدا شوې ده. کمال دے د هایکو د صنف یو معلوم تاریخ دې چې ټولې دنیا ته ښکاره دے. او په پوره تواتر سره د ابتداء نه را واخله تر دې دمه پورې را رسېدلے دے. او حال دا دے چې پښتنو ادیبانو له تر اوسه دا هم نه دي پېژندلي چې د کاکړې غاړې څه ساخت، څه تاریخ او څه څه هیئتونه دي. او د کومو خاص موضوعاتو احاطه کوي یا په کلاسیکي شاعرانو کښې دا چا، چا تخلیق کړې ده. او دا هم چې کاکړې غاړه او هایکو په هنري او هیئتي حوالو د یو بل نه په څو مره فاصله دي. که چرې دا دویټلے شي کېنې چې دا د هایکو اضافي کنټریبیوشن دے. چې په پښتو کښې ئې "کاکړې غاړې" را اووېستلې نو بې ځایه به نه وي. کېنې چې پښتنې هایکو پښتانه د

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل ماضي د ورکو ننداړو تماشو ته راپاروي دي.
(او دا هم د هایکو کمال دے چې پښتانه ئې يو واري بیا
په تپه مشین کړل).
د "هایکو" او "کاکړۍ غاړې" راپیو ځائے کولو
دعوی غیر منطقي په دې حواله ده چې "کاکړۍ غاړې"
څه ادبي صنف نه دے. بلکه د اولسي لوبو ټوقو
دونړو، اړونو او د لفظي او ذهني کرتبونو حیثیت
لري. بل ئې رواج دومره کم پاتې شوے دے چې اکثر
پښتانه پرې په خپله هم د سره نه رسي. د سوچ
مقام دے چې په کومو داوړنو پېچونو کښې پښتانه
په خپله تېر وځي. نو جاپانیان به ترېنه اخر
څنګه اثر واخلي او بیا به ورله لا د يو ادبي صنف
مقام هم ورکوي. حقیقت دا دے چې د جاپان او د
پښتو ادبي تاریخ داسې لیکلے ثبوت هم نه لري چې
کښې دغې مفروضې ته پرې تقویت ور اورسي. اوس
که چرې جاپانیانو د پښتو ادب نه څه استفاده کول
هم غوختل نو د پښتو ژبې نور معلوم صنفونه نه
وو چې د کاکړۍ غاړې غوندې مجهول څیزونو پورې
به اخښتل. دې لړ کښې د قلندر مومند صیب رائے ده
چې پښتنو لیکونکیو له نه دي پکار چې د هر راتلونکي ادبي
صنف جرړې دې په پښتون ثقافت کښې د کتلو ضد

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوکړي. خاص کر چې هیڅ قرینه پرې هم شهادت نهٔ کوي.

دٔ "کاکړۍ غاړې" او "هایکو" دٔ اتصال او یووالي دا دعوی غیر اصولي په دې ده چې دٔ "کاکړۍ غاړې" او هایکو ترمنځه دومره ظاهري، باطني، لفظي، معنوي، منطقي هیئتي، شعري، خارجي او داخلي لرې والے پروت دے. چې دٔ دوارو دا یو ځائے کولو عمل دٔ جهل مرکب په دائره کښې راځي اوس که دٔ ذوق خاوندان دٔ هایکو هیئتي ادلون بدلون ته یو نظر هم ور اوکړځوي نو ددغو یاد بناغلیو دٔ راجوړې کړې شوې ډرامې ډراپ سین به په خپلو سترګو اووینې.

او بیا په تېره تېره بناغلے رحمت شاه سائل په دې حواله دومره خطرناک حد ته رسېدلے دے چې دٔ سیاق او سباق نه یو خوا ته دٔ پښتو دٔ مېتره شاعرۍ دٔ خزانې نه دٔ دریو دریو مصرعو خود ساخته اکایئ جوړوي. او دٔ هایکو عنوان ورله ورکوي که دٔ بناغلي وس اورسېدهٔ نو دٔ پښتو دٔ کلهمې شاعرۍ نه به دٔ ځهٔ وړاندې ورستو دٔ مصرعو په خارجولو او په ځهٔ ضروري تحریفونو او اضافو هایکوګانې راجوړې کړي. دا رښتیا دي چې چرته هم دٔ علمي او ادبي تحقیق لارې بندې وي. نو بیا هم داسې ناروا او ناشونې کېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو شکر ورستل پکار دي. چې پښتانه اوس په چا هم په پښو سترګو باور نه کوي. سائل صاحب ته دي معلومه وي چې هایکو څه د ګنجې لیونۍ مینه هم نه ده چې هر کس او ناکس به پکښې دخپلې برخې ترلاسه کولو خوبونه وینې.

بهرکیف د ظاهري هیئت نه یو خوا ته هایکو یو داخلي صنف هم دے چې د لمحو ژوند او د ژوند لمحې د جمال د احساس د لاندې په ژورو تخلیقي تجربو کښې رانغاړي. دا صنف د ښکاره وضاحتونو نه ځانته یو بیله د رازونو لار را اوباسي. لکه د غزل د صنف هایکو هم د رمزیت، اخفاء، اشارو، کنایو او استعارو په ژبه خپل پیغام بل ته ورسوي. دا صنف د خپل ورک داخل نه د انکشاف ساعتونه رازېږوي. او د موجود نه زیات محسوس ته پام ورګرځوي. دا رښتیا دي چې هایکو یو ادبي صنف دے خو هایکو د یو سپېڅلي تهذیب او کوټلي تمدن نامه هم ده. هایکو د رنګونو او تصویرونو هنر دے. خو د ژوندي تصویرونو هنر چې ځانته د جهان خواره عکسونه راستنوي ګنی چې هایکو د متحرکو تصویرونو خاموشه ژبه ده او د ژبې د خاموشیو ګویان انځور دے. د هایکوګانو رانږه تصویرونه که موږ له څه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوابونه راکوي او څه رازونه راته وائي نود
شوتره وپه سر راناه څه سوالونه او تپوسونه
هم کوي. هایکو د تاش یو غورځنګ هم نه دے بلکه
د یوې زورورې تخلیقي لحې او باطني تجربې یو ښانسته
او هنري اظهار دے. دلته لحې تصویرونه کېږي او
بیا دغه تصویرونه د نسلونو په تاریخ د انسان
په نفسیاتي او د موسمونو په بدلون رابدلون او
د تهذیبونو د زمانو په تېرېږ او هسک کېنې ورکېږي
او ښکاره کېږي، ډوبېږي او راپرڅېږه کېږي او
د انسان د ذات او کائنات ترمنځه فاصلې په مینه
مینه او یاسي. معاشره په خپلو کړو وړو او خدوخال
کېنې په هنر هنر راښکاره کوي.

ددې نه اګاهي چې د هایکو په موضوعاتو سرسرې
خبرې او کړے شي لوستونکو ته د مغربي او مشرقي
ژبو د ځینو هایکوګانو ترجمې په دې غرض ور
وړاندې کېږي چې یو خو ورته د هایکو د "افاقي
تخلیق اندازه اولګي او بل په دې وسیله د مختلف قامونو
د سوچ د انداز نه هم خبر شي. دغه رنګ د هایکو
په مختلفو ژبو اثر او د مختلفو ژبو د هایکو په ساخت
او موضوع د غورزېدلي اثراتو لږه ډېره اندازه ورته
هم اوشي او بیاد پښتو ژبې د فراختیا، ملمستیا، اظهارې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

قوت او جوهر پته ورته هم اونګي او دغه رنګ په دې بهانه د دنیا د نورو ژبو او پښتو ژبې د هایکوګانو څه تقابلي عکسونه هم دوې ته راوړاندې شي او دا شعور ورته حاصل شي چې د پښتو هایکو ساخت او هیئت ولې د دنیا د نورو ژبو نه ځانته او بدل دے یا دغه رنګ پکار دي.

د انګریزي هایکوګانو د پښتو ترجمې

۱ع

The baby	ته دي ماشوم بچي ته ګورې چې
sucking his Thumb	خو مره په مینه کړه ګوته روي
Moon gazes	سپینه سپوږمۍ ئې دید نو نه کوي

(Tom clausen)

۲ع

First snow	د موسم واوره وریدل شروع شو
gathers	د انغري نه کېن چاپېره ګوره
all in	نن د یارانو محفل ښه ګرم دے

(Barbura Ressler)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳ـ ع

In a swing — اُخي په تال باندې جوتېږه او خوري او
The widening are — بيا راټه او خاندې دَشو نهو په سس
of the smile — ډک دَ موجونو سمندر شمه زه

(John Thompson)

دَ فرانسيسي دَ يوې هايکو ترجمه

۴ـ ع

vent dérangé, — هوا ته او ګوره پا کله شوله
on dance al'orage — دَ طوفانونو په اوږو الوځي
c'est nuageet dobaTa — ستا لوېږه او دَ اسمان ورځي

دَ عربي ژبي هايکوګاني او ترجمې

۵ـ ع

دروغ دي ټولي دَ دنيا دا ويرې
که دي رښتيا دَ کائنات اوليدل
دلته لويي ټوله الله لره ده

كذب كل الخوف كذب
احق الحق فى المعالم
الله اكبر الله اكبر

(مترجم پروفيسر عطيه جليل عرب)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ع۶

چرته چې څمه راته وراندې ته ئې
په هره لاره هر کو تېرېم قسم دے
د الله هو يو هنګامه جوړه ده
في کل مکان انت یا رب
اي زمانٍ ايٍّ مکان
يز وي الصوت الله هو

(مترجم پروفیسر عطیه خلیل عرب)

د فارسي ژبې هایکوګانې او ترجمې

ع۷

اوښکې مې کمې کمې اوس توئېږي
بلا موده اوشوه زما دننه
د يو موسم حکمرانې جوړه ده

گر یه کم کم است
از زمانه یا در دل
یک رنگ موسم است

ع۸

دانې باران د پشکال داسې وو
د اونو پاڼې زعفرانې شوې تولې
او دیوالونه مې د کور راشنه شو

باران امسال
زرد پریده برگ دل
سبز شد دیوار

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سندهي هايکوګانې او ترجمې

٩

غرونو ته اوګوره هيڅ غږ نه کوي — ګم صم تيا کهسار
خو چې ازار ورسې شوی دے نو — ماڻهن کې پيڙ ڏسين پيا
اوس د ډېرو عذاب انسان دل کوي — صد بن جا آزار

(اقبال حيدر)

١٠

هسې نه ځان له تندې اوړنې ته — ياتيَ جا جهرڻا
ورپسې لړ غوندې لمبون خو اوکړه — ګولڙ سان ملي ويندا
نو د اوبو چينه هم دلته کښې ده — مناں مرو پياسا

(اقبال حيدر)

د بلوچي هايکوګانې او ترجمې

١١

دا زړهٔ مې هسې بې قراره دے کنې — بے قرار انت دل
د هر موسم په ژبه دا نغمه ده — موسم انت و دارانې
د منزل لونو سپوري لړې نهٔ دي — دور نه لنت منزل

(پروفيسر غني پرواز)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۲ ع

زهٔ هم دَ میني دَ احساس قیدي یم — مهرءِ بنزیک آن
دالله که غم که خوشحالي راکوي — درد بخشیت که دشي
هرڅه چې غواړي دَ جانان خوښه ده — یادیه کو لیک انت
(ډاکټر علي دوست بلوچ)

دَ پنجابي هایکو ګانې او ترجمې

۱۳ ع

پرېږده دَ سیورو تماشې نهٔ کوم
زهٔ دَ ختلي نمر رڼا ته ولي
دومره دَ لاندې نه نظر اوکړمه
ډھلدے سائے دے دل ہیں کیوں تکدی
میں بلندی ساں اپنوان کیہہ ویہندی
میں تے پانن ساں چڑھرے سورج دی

۱۴ ع

خلقو ته تکي دَ وفا زده توم
اوس که زما نه هم جفا اوشوله
ځان له به یو په دوه سزا ورکوم
میں سبق دینی آں وفا واں دا
مینتھوں جے بے وفائی ہو جاوے
دونی ملنی این فر سزا مینوں

Scanned by CamScanner

د دې مثالونو په رڼا کښې یقیناً چې د ژبو د تهذیب
فرق به په لوستونکیو منکشف شوے وي. او دا
اندازه به ورته هم لګېدلې وي چې د دنیا ثقافتونه
په کوم نقطه راټولېږي او په کوم پړاو
بېلېږي.

ښې ځایه به نه وي که د جاپان د ځینو نمائنده
هایکو نګارانو د یو څو هایکوګانو ترجمې هم په دې
مرحله رانقل کړے شي چې لوستونکیو ته دا شعور هم
حاصل شي چې د جاپان زمکه او پښتنه خاوره خپلو
کښې څومره ثقافتي فاصلې او جذباتي اړیکې لري.

ع ۱۵: او به په څه رابېداري شولې
نن چې ناسایه یو اوده تلو ته
یو د چینډخې چې توپ او وهه
(باشو)

ع ۱۶: څومره بې کچه زړه راښکون دے پکښې
دا د دوو غرونو مېنځ کښې لاره چې ده
د بنفشې ګلونه خاندي پکښې
(باشو)

ع ۱۷: بېخي ورک وومه یواځې وومه
چې مې یو اوچه څانګه ماته کړله
د زړه د خلاصه مې ژړلي دي نن
(شیکي)

ع۱۸ د خاموشۍ راخور جادو دې پکښې
د چینډ خانو اوازونه واوره
یو الله هو او الله هو دې پکښې

(بوسون)

ع۱۹ که د ما بنام تیاره خوره شي نو څه
ا نرګسي سترګې چې اور اونیسي
د زړه په لار کښې مې ډیوې بلې شي

(بوسون)

ع۲۰ ته د مارغانو ویښا واوره کنه
وانې جهاز هوا کښې پورته شي او
خپلو وزرو له رپا نه ورکوي

(یا ماکوچي)

ع۲۱ ورځه زمونږ په سر اور وروي
د شپې موږ نې حادثې د فراق
په کومه لاره باندې تګ اوکړي څوک

(سانتوکا)

ع۲۲ ما سره مل زما خوبونو کښې ده
سترګې چې پټې کړم بنکاره ئې وینم
هغه زما نه جدا شوې نه ده

(سانتوکا)

ع۲۳؍ واوره، هوا او د باران شرقا وي
د جدايي په دې موسم کښې راشه
چې قافلې سره ملګرې شو مونږ

(اِسَا)

ع۲۴؍ اُف دا سپين بږيرے بوډا او وينه لن
چې سر وهلے بر وهلے ګرځي
په اديره کښې تږي نه لار ورکه ده

(اِسَا)

کېدے شي چې ځنې د وهم رنځوران دا هم واني چې دا نمونې هسې بې ځايه راوړلے شوې دي. خو رښتيا خبره دا ده چې په دې حواله پښتانه لوستونکي په ورمبي ځل د هايکو عالمي تهذيب سره پېژندګلو تر لاسه کوي. او بيا په دې پسې ايې کښې لوستونکو ته دا هم خودلے شوې دي چې هايکو څومره سنجيده تخليق دے او د څومره تخليقي زاره چاوډون غوښتونکے دے.

باقي شوه دا خبره چې هايکو د کوم موضوعاتو احاطه کوي. نو ددې خبرې ښکاره جواب خو دا دے چې دا يو ادبي صنف دے او د ادب موضوع ژوند سره تړلې واړه موضوعات وي. ځکه نو په هايکو د موضوعاتو قدغن لګول ښځي ناروا کار دے خو چونکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هایکو د هیتی ارتقاء سره سره د موضوعاتي ارتقاء نه هم را تېره شوې ده نو بایـد چې سرسري ذکر ئې او شي. د هایکو د هیئتي تبدیلیو په شان د هایکو د موضوعاتي تنوعاتو اصل مرکز هم جاپان دے ځکه نو د ځه وخت دپاره سپوږي خپل اصل ته ورګرځولي کېږي -

د هایکو د موجد او باني "باشو" راې ده

"د هایکو تخلیق کښې د باشو مانو فطري روح ته نظر ورستنول پکار دي"

باشو د فطرت او د انسان ترمینځه رابطه د هایکو موضوع جوړه کړه او بیا ئې په یوه ننداره کښې د ګلونو ننداره او تماشو سپوږي هم په ګډا کړل. لنډه دا چې باشو هایکو د فطرت راز داره اوګرځوله.

"مسا او کاشیکي" چې د باشو معاصر وو د خپلو ښو فلسفیانو شاګردانو په مرسته د هایکو موضوع ذاتي وصائفو او شخصي انفرادیت سره اوتړله او د هایکو د تخلیق سترګې ئې د انسان د داخل پټ پټو ځو ته ور ستنې کړې. خو دا سلسله ورستو د لفظونو یو ځنګل کښې بدله شوه چې معنې به پکښې ورکېدلې. ځکه خو "بسون" ددې رجحان غند نه اوکړه. او باشو ته ئې د ورستېدلو بشکاره اعلان اوکړو.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

"بایاشي اِسّا" دَ هایکو تخلیق دَ زېښځلي طبقې
او دَ ورو ورو بې وسو مارغانو ځناورو دَ دردېدلي
او رنځېدلي ژوند دَ اظهار سره اوتړلو.

او بیا دَ جاپان دَ جدید هایکو لیکونکیو سرخېل
"سي، شي ماساکوچې" دَ هایکو دَ تخلیق خوره جولۍ
کښې دَ فطرت دَ تماشو سره سره دَ کائناتو دَ تکویني
نظام رازونه او سماجي پېښو اسباب هم را اونغښتل.

بهر کیف دَ موضوعاتو دَ تنوع باوجود دې ټولو
هایکو لیکونکو کښې فطرت او دَ فطرت متعلقات شریک
قدر او موضوع وه. خو په جاپان کښې دَ هایکو
لیکونکیو یو داسې ډله هم پېدا شوه چې دَ فطرت او
دَ فطرت سره تړلي عناصر او عوامل یې رد کول شروع
کړل او دَ هایکو په تخلیق کښې یې ددغې ځینو نفي
اوکړه. دَ دوی په خیال تېرې لمحې او دَ فطرت دَ
موسمونو بدلېدل رابدلېدل په ذهن کښې دَ ماضي
دَ ځاګیر دارانه سوچ عکسونه ورننه باسي ولې بیا هم
دَ جاپان زیات تره هایکو نګارانو دَ فطرت غېږه
کښې دَ خوب لیدلو عادت پرې نخودلو.

ددې اختلاف په شا دَ تخلیق دَ ازاد عمل (Free
Imaginative creativity) او دَ تخلیقي انضباط
دَ (Serious Artistic discipline) متقابلو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

عملونو انګازې صفا او ربدلې شي.

ترڅو چې د پښتني هایکو د موضوعاتو تعلق دے نو پښتنه هایکو په دې لړ کښې په ځان لېږې قدغن نه بږدي. هاغه ټولې هغې ځلې چې د پښتنو د ژوند تصویر تر ښه سازېږي. دا ئې په ځان کښې ځایوي.

البته اخلاقي قدرونه د پښتو د لاندې نه راولي د پښتني هایکو پس ایله چالاه هم دا بلنه نه ورکوي چې راشه په ماکښې د خپلو سفلي او حیواني خواهشاتو لټون اوکړه. یا په ماکښې د خپل جنس زده ژوند او ځنګلي مزاج تنداري اوګوره اوس که څوک داسي کوي نو هغه پوهې شه او د هغه خداے.

زه دلته یو واري بیا ددې خیال اعاده کوم چې پښتنه هایکو کوم اجتماعي عمل او اجتهادي بصیرت رازېږوي ولې دې باید چې رعایت او لحاظ ئې اوساتلے شي. مطلب دا هم نه دے چې د تجربو سفر دې په ځاے اودرېږي. ولې ترڅو چې په هایکو کښې نوې کامیابه او معقول هیئتي تجربه نه وي شوي. نو د بې ځایه اختلاف سنګر پرېښودل عین روا داري ده. او بیا هسې هم د یوې کامیابې تجربې بې ځانه غند نه ژبې ته نقصان ورسوي.

د موجوده پښتني هایکو کېڅه دا هم ده چې خپل

Scanned by CamScanner

ځان او خپله جامه يې د پښتنو د ثقافت په رنګونو ښائسته کړې ده. د داسې هایکو رانګ د پښتو ژبې د اوازونو، سیلابونو او انګازو ګټو رې لحظې دي. پښتنه هایکو نه یوازې د فطرت هنداره ده بلکه د فطرت او روایت د اختلاط نه د رازیږېدونکو مظاهرو په ملا سورلې هم خورې لګیا ده. پښتنه هایکو د فطرت او روایت په ګټېښ ونو پښه نیولې د ژوند تر تبدیلې لحظې رانیسي او نوې تنظیمي او هنري ساه پکښې وړپو کې. دغه رنګ ځان له د مخ سره راټولوي.

بایدچې پښتانه هایکو لیکونکې د چاپیره ماحول سره سره خپلې تخلیقي چینې او د ځان دننه ریښتیا په پوره هنري پوستوالي او روانۍ سره رایوځائ کړي او د عظمت او رفعت نه هسې ډیر نکې ترانې او سندرې ترې نه را اوزېږوي. یقیناً چې هم داسې به کېږي.

په درناوي

اظهار الله اظهار
لیکچرر اردو څانګه اسلامیه کالج
پېښور یونیورسټي

نېټه ۲۱/۶/۲۰۲۰

Scanned by CamScanner

حوالې

1. اظهارالله اظهار — راته غوږ ونو کښې بنګړي شرنګوي
2. اظهارالله اظهار — کاڼي دَ ګل په لاس کښې خوندنهٔ کوي
3. اسمٰعیل ګوهر — مسکا
4. ډیدار یوسفزے، ډاکټر — نسکوړې لښې
5. سهیل احمد "مدیر" — هائیکو انټرنیشنل (اقبال حیدر نمبر)
6. شکیل احمد نایاب — "پلوشې" غیر مطبوعه
7. ناهید سحر — خپلو خوبونو له تعبیر لټوم
8. نواز طائر، پروفیسر — خوبونه خپل کلي کښې
9. محمد ایاز غزل — دَ ښائستونو دَ صحرا ورځې (غیر مطبوعه)

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوئي مې دا ده چې بنده يُمه ستا
بريت اخر اووايه په څهٔ تا وُکړمه
چې يوه ساه مې هم اختيار کښې نهٔ ده

✿ ✿

دَ اخري رسول امت کښې يُمه
اوس خو زما او دَجنت تر مېنځه
بېخي قسم دے فاصلې نشته دے

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

څوک به زما له حاله خبر شي څه

یو نوی داغ مې په لمن پرېوته

چې د ګلاب غوندې مې ګل ښکاره شو

❀ ❀

زه د چا ملاسته غوا هم نه پاسوم

شین یې څکه ستا د چم لېوني

ما په ازغو باندې راکاږې مدام

❀ ❀

غم دې د ورانې اېنې غونډې دی

ننه به وې دا چې درته ګوره نه

څو به د ځان سره په جنګ اخته يم

Scanned by CamScanner

دَ زلفو سیوري ته مې خوب کولو
چې دَ ښځې ژړا راپیاده شوله
په سرهٔ غرمه تږنه راپاسېدمه

❁ ❁

دَ اسمانونو ورته سرخکته وي
ګل به کړم دَ محبت، چرته چې
دَ ربېل پاتلی دَ غر سینه پرېکوي

❁ ❁

څومره شرمېږي دَ بنانُست مېرمنه
ورته چې ګورم په نظر دَ مینې
راته دَ خوږ او بو کښې ځان غوټه کړي

بې روزګارۍ چې مې بچي اولیدې
ویئیل ئې ګرانه بابا غم مه کوه
بیا به تا فیانو پسې نه ژاړمه

❁ ❁

شیریني ژوند د شوګیرونامه ده
خپله ځواني دې چرته خاورې نه کړې
د زوړ دیوال سیورې ته خوب مه کوه

❁ ❁

رب دې اباد کړې خپل کوروته په دوې
خو یو ژور سوچ کښې راګیر شمه زه
پیغلې چې مانه اتوګراف اخلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ا لېونۍ سره به اوس څه کوم
وائي که شل ودونه هم اوکړي ته
نو زهٔ به یم ستا یووېشتمه ښځه

زهٔ چې تري لږ هم لرې کېږمه نو
راپسې ژاړي دَ کوډر غاړه کښې
ما دَ کنګا په اوبو اولامبوی

په یو غوږځنګ سره اسمان ته رسي
وه لېونې ښځې په خود کښې اوسه
تا لا دَ زمکې تل لیدلے نهٔ دے

Scanned by CamScanner

په زړهٔ کښې وایم داسې مړ بنهٔ یمه
چې مې د سینې چیې تر لرې یوسې
دنګه غړۍ ئې نوره هم پوره شي

زړهٔ په یوه خندا لمبه داسې شي
لکه د اوړې د غرمې له تاوه
د ښار پاخهٔ کورونه اور اخلي

مینه په ځان ګواهي نهٔ رد کوي
تا باندې ښکله اعتبار اوکړمه
تهٔ خو د هر پېغوره تېښته کوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

تهٔ دَ سپېلو کاروان ته لاړمهٔ نیسه
په ښا ستانهٔ کړه نظر ونه دَ ښکار
څه کور ته څه! چې ته سرتوره نشې

✿ ✿

او ښکې چې ستا سترګو کښې اوچې شې نو
دَ شپې تیارهٔ مې اندېښنې زیاتې کړي
دَ اسمان ستورې رانه لار بدلوي

✿ ✿

در سره حقې شرې ننهٔ کومه
څه ستا دَ خپې نه مې توبه شیرینې
خو راشه اوس دې رانه سپې کورې کړه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پکار موُ نهٔ دي دَ فریب رنګونه
دَ سپرلي باده خپله لاره نیسه
هسې په موږ پوري خندا مهٔ کوه

❁ ❁

مینه په هر موسم کښې خوند نهٔ کوي
په سرهٔ غرمه له کوره مهٔ را اوځه
دَ پښکال تاؤ دې میراته نهٔ کړي

❁ ❁

ستا دَ قامت سوچ مې شمله هسکه کړي
چې بازارونو کښې دَ ښار جینکې
دَ سنډلونو په زور قد لویوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا دَ ژړا ارمان دې اورَږي خـو
دغه يو څو څاڅکي باران شيرينې
ددې وطن دَ زمکې تاوُ زياتوي

❁ ❁

د سمندر سفر راياد کړه کښه
رانه چاپېره طوفانونه ووخو
دَ ډوبېدو راسره ويره نـهٔ وه

❁ ❁

کور کښې دَ سپر اوږو درک نهٔ لګي
خوځان دَ هيچانه هم کم نهٔ کړم
دَ وخت درې خمبيره لګي زما

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما درته وې مسافرې مه کوه
لاړو د سر سپورې دې هم خاورې شو
د کور دالان دې پرېوتې اوخوړو

❀ ❀

د يوې پېغلې داپټې ې لوسته
ورته حيران شوم، ما يوه لحظه کښې
کښې برېنډې فرښتې اوليدې

❀ ❀

درد لا د اوښکو لار ليدلې نه ده
وژني هې مونږ د خپل وجود تاووڼه
لا پښکال بارانې شوې نه دې

Scanned by CamScanner

دَ بې وسۍ داستان لا ختم نهٔ دے

ستا اواره خورې ورې زلفې هم

دَ چا مزدور په سر وريځې نهٔ شوې

❀ ❀

خنګه مړه شي دَ نسلونو لوږه

هر څهٔ ښهٔ دې تېر دي خو غم دغه دے

زمونږ نه سترګې راپرېوځي هسې

❀ ❀

دَ حاسدانو شمېر مې زيات دے بلا

درد چې سپوا شي نو په نيمه شپه کښې

ستورې راپاسېږي اتڼ واچوي

زغلمه ځم د پلوشو په اوږو
زه د دې خاورې سره مینه لرم
خو د اسمان فکر مې هم کومه

بنګړي دې مات دانه وانه پراته دي
له تانه زار، راسره ضد مه کوه
پرېږده چې فکر د روزګار اوکړمه

زمونږ د کلي بې اسروځهٔ شولۍ
کور ته به رسوکنه لار کښې به مرو
هېوي ټرېفک دے او کچه لاره ده

ستې دې سکرې د ځوانۍ تاوونه
وېده چې ښکل دې کړم خوشه اوکړه
سکروټې نه بزدمه په ښو نرو دګل

ځوانۍ منم له موره کمه نه وي
خو که زما په کور کښې کوټې وهي
هسې به ژوند د خپلې لور خاورې کړي

ساه راکښې نشته خو خبرې کوو
لکه په زول کښې چې بجلې لاړه شي
او د پکو پرې تاوېږي هسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیرینې وایه که زما په لیدو
د زړهٔ درزا دې سوا شوې نهٔ وې
تو بیا دا ستا غوږونه سرهٔ ولې دي

❁ ❁

د مینې کومه سلسله یاده کړم
د تېلي فون تلی چې اوغږېږي
وړم که څوک ماله په مرۍ غلې شو

❁ ❁

خوایږهٔ د مینې راپېښ زوکړه هله
چې ستا بانه برند شي شیرینې زما
تو کېږ چاپېږ توري ځمکې والوځي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورک مې له ځانه حادثې کړې د ژوند
داسې مې هېڅ شي د بنائست یادونه
لکه چې اور د مخ ګونه ورانه کړي

❀ ❀

پېغلې ځواني دې، د سپرلي موسم دے
ستر ګې چې واړوې راګوري په شا
اسمان کښې پړق شي د یاران شبه شي

❀ ❀

فطرت بنائست هم د انسان زیاتوي
چاپېره اوخاندي ګلونه د رنګ
د رېل پاټلې چې د غر زړه کښې اوځي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا نه چې زړه ئې ونګینې نه ویـنم
خو دَ فطرت ځنګلِ وحشي داسې دے
چې ښــګـانو له پناه ورکوي

❁ ❁

دَ خدائے رحمت هم امتحان دې کښي
چاکښې هم مینه ورورولي نشته دے
دا دَ چینې اوبه چې کوم پله ځي

❁ ❁

خدائے شته مدام دَ ژوند سندرې وایم
زړهٔ دښمنې چا سره نهٔ کومه
ما دَ خودۍ چینې اوبهٔ ځکلي دي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا معجزه د محبت اووینه
چې د درد څړیکه په اسمان خورېږي
د اور بڅرې د باران څاڅکي شي

❁ ❁

سېلاب چې راوړي د ګلونو څانګې
د خوشبویو قافله لوټ شوله جوړ
اوس به د کوم تصوېر په دام ژوندي یو

❁ ❁

د نظرونو تماشې اوخوړې
د ارمانونو مې دنیا وړانېده
تا د رنګونو لوګې رانیوې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اک یو تصویر زما په سترګو کښې دے
ماله به څوک د خوب تعبیر راکوی
باران ورېږي او فصلونه سوزي

❀ ❀

د دې وطن فضا سپېره دومره ده
یخه هوا که هم راوالوځي نو
د چا غریب په خونه اورپورې شي

❀ ❀

آ لېونۍ مې چرته قتل نه کړې
دومره خرابه شوه فضا د وطن
څوک په رڼو او بو کښې ځه نه دې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

تپوس کوم خو خفه کېږې به نه
دومره دې سترګو کښې وحشت ولې دے
ته که د ښکار سپو زغلولے نه يې

❁ ❁

کور ته ورځه رب دې سرتوره مه کړه
بې لوپټې حُسن رسوا داسې شي
لکه چې رنګ د لوګي والوځي

❁ ❁

د ښار مېرمنې خپل خاوند ته وئيل
خدائے شته له تائې سترګه هم نه ږدي
ستا د دفتر چپړاسي ما تنګوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

راته معلومه دَ دښمن توره ده
چرنده مدام کړځي په زور دَ اوبو
ته ترېنه لاس واخله نو هیڅ به نه وي

❁ ❁

که درته غین نه کوم تېر نه اوځي
پرېږده بې خونده ږېر دي بنه پېژنم
ته دَ موکي په زور تمبوونه وهې

❁ ❁

پېژندګلو نشته دَ خور او دَ لور
دري وطن زلمي خو داسي نه وو
څوک مې دا زهر کړوي وینه کښي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زۀ په ساحل د سمندر ورک شمه
د درد د زانګو سېل راوالوځي او
د اوازونو په مرګ غلي شي

❀ ❀

دومره اوچت تو پونه خله ولې
زما خبرې ته هم غوږ کېږدئ لږ
څوک دې الوږي اوږنده نکړي

❀ ❀

د سرپروا مينه کښې نۀ کوم څو
دومره زما قتل اسان مۀ ګڼه
زۀ څه ويستلي اوږده هم نۀ يمه

Scanned by CamScanner

پروت که د سلو پر دوو شانته یمه
د نظر پرق به مې در اورسوي
هوار د تندر په اوږو الوځم

د خوشحالۍ بنیاد په غم وي ولاړ
زما په شونډو خندا خوره شي
لا د غوټۍ زړه خو چاودلی نه دی

اوس خو به ستا ده چې راځې او که نه
شیرینۍ ته چې مې په څنګ کښې نه ځې
نو پلوشې مې د سپوږمۍ سوزوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روح زخمونه مو له شمسه اووتل
مه خوشحالېږه لېونۍ که په مونږ
اسمان د کانو باران ته ورولي

❀ ❀

ځه ته مې زهر خوړوه ویده کښې
خو چې زما د مینې زور اووینې
مرګ هم د نیمې لارې ستون شي زغلي

❀ ❀

اسمان بلنې د راتلو راکوي
ستورې ګډا کوي په ساز د مینې
ځئ چې سواره شو د هوا په اډکو

Scanned by CamScanner

رب دې ژوندی لره خو څهٔ اووایم
دَ کمتو کور دې زړهٔ دَ کاڼي کړلو
مینه اوس تا باندې اثر نهٔ کوي

❁ ❁

شیرینې مهٔ ځه دَ هوا مخې له
چې ستا دَ زلفو خوشبویي شي خورې
په اورکښې اوسوزې وږمې دَ ګلو

❁ ❁

زړهٔ به بلا بلا مزې غواړي خو
طوفان دې، مهٔ اوځه له کوره بهر
دَ خپلو زلفو دام کښې ګیر نهٔ شې

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپوږمۍ له تانه یو تپوس کومه
په نیمه شپه د سمندر ننداره
رانیسي ولې د اسمان لمنې

❁ ❁

د غټې غوښې نه پرهېز کوه لږ
وازګه دې ډېره په بدن اوخته
نیمبو نچوړ کړه د قهوې پیاله کښې

❁ ❁

د خودداری د اسمانونو مینځې کښې
ځکه زنګین مه جوتې خورمه زه
چې ما جوته د چا خوږلې نه ده

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

که جذباتي شوې ځان به اونه مومي
د خپل رفتار تېزۍ د لاس لاندې کړه
اُس د ځوانۍ دې واګې اونه شلوي

❀ ❀

د زړه د درد منزلې سر څنګه شي
مینه روانه د اوبو غونډې وي
ژوند خو د داورۍ چم دی زر وېلې شي

❀ ❀

په سمندر کښې ډېر مړېږ شي غروره
ته چې پستې پستې خبرې کوې
زړه مې د کاڼي په رنګ ټوټې اونه چوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ژوند ے ستا د ليدو په اميد

وي د نمر د پلوشو سپوږمۍ هم

تياره چاپيره په ګودر خوروي

❀ ❀

اوس پخپل وس پخپل اختيار کښې نه يم

ما چې رنګينې لوپټې اوليدې

د زړونو سيل ځان سره يو ړمه زه

❀ ❀

ستا د بنا ښت لمبې مې مرې په زړه کښې

خپله پسته سينه کښې زور راکړه لږ

د ژوند دا شور مې چرته کانړے نه کړي

Scanned by CamScanner

د ناز شمله به مې راټیټه نه شي
نن چې پرېوځي نو زما شیرینې
شفق شفق څادر به تا غوړوي

❁ ❁

تا چې تر منځه لوېشته اوویسته
سپوږمۍ زما او ستا شوې لارې جدا
ته به فانوس زه به ناموس پسې ځم

❁ ❁

پوې شومه اوس چې پښتنه پېغله ئې
مات چې کړل ما ستا د زندان سیخونه
تا د پیشو پښې به ما ښخې کړې

دَ پاغوندو باران لمبه لمبه کړم
زړهٔ لا په دې فرېب کېږي ګکښ ومه چې
دَ واورې غر لا وا نو ستړے نهٔ شي

کله کونګېږي دَ سندرو ژبه
ډېر که ئې غرونه په شا او تمبوي
اودرېږي نهٔ دَ اوازونو سفر

زموږ دَ کور چت که راڅاڅي په موږ
شکر په دې خبره هم اوباسو
چې په تالا مېدان خو پاتې نهٔ یو

له حد نه نهٔ اوځم خو خندهٔ اوکړمه
دَ هاغو نرمو ګلورینو شونډو
جو ته چې اوخکمه جو ته جو ته شم

❀ ❀

اودرېږي نه دَ قیامتونو سفر
خو چې په کور کښې جینکې بوغلې شي
اواز دَ تندر غورزېدو واورمه

❀ ❀

څنګه شي ختم ازمېښتونه دَ ژوند
چې یارانو نه دَ سپرلو کښېږي نو
یوسې شېبې دَ لولکو رنګونه

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس زهٔ فالګی ته لاس په خهٔ او ښایم
ستا د تندي ګونجې لیدلي دي ما
زما د لاس کرښو کښې هیڅ نښته دے

❀ ❀

د کمپیوټر نه مې پوښتنه اوکړه
اوبهٔ په ډانګ باندې بیلیږي که نه
دې کښې یو پلار په ځیي دزې اوکړې

❀ ❀

لا د ادراک منزل نه ډیر لرې یُو
یو نسي سترګو نه خوبونه زما
د ورک نظر تعبیر مې مهٔ راکوه

Scanned by CamScanner

زما دَ قتل تور در پورې مهٔ شه
تهٔ چې په کږسه کږسه خاندې جینۍ
پام کوه ما ته زاتر غاړه نهٔ شې

✽ ✽

کړې مې یوازې دَ مابنام تیارهٔ کښې
چې خپل غرور تر ښه لمبه پورته کړې
بیا مې په سرهٔ غرمه کښې سپورې نیسې

✽ ✽

دا چې دَ غر په چینه څهٔ شوې دې
ستا دَ پېښن پسو شرنګ را اونیسې او
بیا مې تر لرې انګازې خورَوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهٔ به ډوبېږي په ساحل کورونه
چې خاموشۍ د غزالیو سترګو
د سمندر د شور بنیاد ایښی دے

❁ ❁

ستا نه قربان شمه زما شیرینې
تا چې زما په شونډو خوله ایښې وه
هاغې یوې لمحې مې ژوند خاورې کړو

❁ ❁

د موسیقۍ لمبې خپله ژبه نهٔ وي
پکښې مدام ستا سندرین خیالونه
د ژوند رنګونه، تصویرونه وېشي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاورې شم پوے د اخترونو په خوند
کشتۍ کښې څې، شي له نظره پناه
او زه د سیند په غاړه ناست پاتې شم

❀ ❀

د سروې اونه چا ته نه ټیټېږي
ده قدرمنده په دا حال، کښې نو
نه خو میوه نیسي نه سیورې لري

❀ ❀

څه چې د ستورو په لټون کښې او څو
رانه چاپېر د سمندر اوبه دي
د جزیرو مینځ کښې ژوندون تېروو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا د راتلو ښکالو خوره شوله جوړه
دي چې د تړول کلي غوړېدونه ولاړه
د زړه درزا مې نوره هم تېزه شوه

❁ ❁

جوړه تېره تُوره د غرخېړه شي
راشي په منځ اوشلوی تال د بوړی
د پسرلو باران مې لا ژړوي

❁ ❁

د شين اسمان باران په شرق اوګه
په کومه ورځ چې د کميدر وادهٔ وي
بنارسي په سر دې اودهٔ وينم

Scanned by CamScanner

منه اوږده باڼه دې مه پرندوه

ستا شاهيني نظر چې پوره شي نو

وايم که باز چرته مرغه اونيوه

✿ ✿

زه مختور نه یم شیرینۍ زما

د اوښکو پړق مې ستوري هم تت کړي خو

تورې چشمې په سترګو کړې دي تا

✿ ✿

خپل احساسات مې په غورځنګ داسې کړي

چې د سرخکو سیل را پوره شي نو

زه د اسمان غاړو کښې والوځمه

شیرینې څه! رب دې ودانه لره
ستا په کنځلو مې زړه نه بدېږي
ما دَ سیندونو روانې لیدے دي

❁ ❁

څه که یاران پرې دَ سپرلي ورېږي
چې دَ غرمو تاو ترېنه رَس وېستے وو
دَ هاغو اونو پاڼې شنې نه شولې

❁ ❁

خوک هېر ولے شي دَ ژوند حادثې
هوا چې هسې پاڼه هم خوزوي
وېرم که جونکړه مې طوفان یوړله

وائي منمه چې سړے ئې شریف
خو ژوند هم ځان له غرقولے نهٔ شم
ستا نه خو سترګه دَ چا هم نهٔ رپي

❀ ❀

ستا په سر کلي سره شر کړمه، خو
بې وجې څنګه چاته لاس واچوم
اوس څوک په اوچه هم لامبو نهٔ وهي

❀ ❀

ډېر لوے عذاب دے دَ احساس محرومي
زهٔ خو څهٔ ستا لار کښې ولاړ نهٔ ومه
تا دَ موټر هارن په څهٔ اووههٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهٔ دَ دردونو دَ صحرا تنده یم
ساه چې مې کله په وتو شي نو بیا
څه اے ښته له شرم نه اوبهٔ اوبهٔ شم

✿ ✿

دَ تعبیرونو په فریب تېر وتم
ما چې په لاس کښې لنوکې اونیوه
نو دَ ښائست رنګونه ټول والوتل

✿ ✿

جوړه کړي قیامت دَ لوېټو الوتل
ستوري راکوزشي دَ کودر په غاړه
او دَ اوبو څاڅکي اسمان ته رسي

Scanned by CamScanner

سوچ کښې شې ورکه چې دریاد شمه زه
ریموټ په لاس ټې وې ته ناسته وې او
چینلې هسې بدلوې لېونې

❁ ❁

که دې په زړه کښې وې ارمان د مینې
هلته راځه په بس ته بیا ځرته چې
د پوخ سړک نه کچه لار بېله ده

❁ ❁

د سمندر طوفان مې ځان سره وړې
ستا نرګسې سترګې رایادې کړمه
پورته د ستورو چم ته اوخېژمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

حُسن دَ مینې په خوند څه پوهېږي
ستا دَ یوې خندا نه زار شیرینې
حورې ورې دَ کهکشان سلسلې

❀ ❀

اوښکې دې اوچې له بڼو کړه کښېنې
دا دَ احساس چپه به تا وړکه کړي
غمې تیندکه مه دَ صحرا شګو کښې

❀ ❀

ځان را برڅېره کړئ دَ زړونو درزاء
دَ محبت آواز خو نهٔ ورکېږي
اوس هم فضا واڼي زموږ سندرې

Scanned by CamScanner

کاږهٔ خاپونه دې زما شيرينې
نوي دلدل کښې دَ ژوند خښنه کړي
مخ رانښکاره کړه چې يو لار را اوځي

❁ ❁

اوښکې خو کاڼو کښې هم لارې کوي
خو چې نرمې پکښې را تغـــله ذره
دَ اوچې دم دے څوک ئې څهٔ اونيسي

❁ ❁

ذرهٔ ئې يو درز کړي چې دَ کلي غريب
بکرې تک وهي اور اولګـــوي
په نيمه شپه چرته قيامت رانشي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټک ورکول خو وي فطرت د سړم

خدایه شته چې یو ورځ به دې مړ کړي په چا

د دې لور څه فرښته خو نه وي

ساه چې د وخت اجیس ته راکاږي څوک

داسې د زور سیلۍ را والوزي چې

په بله واړوي د چم کورونه

کاڼي د غره له سره اورغړوي

چې مځ په لاندې ځي کورونه وران کړي

خو د طوفان د زړه نه تاوُ نه اوځي

Scanned by CamScanner

تهٔ چې دَ سیند په غاړه کور جوړوې
ډېر مبارک دې شه زما تسيېنې
خو که سېلاب راغی نو بیا به څهٔ وي

❁ ❁

ښځو ته اوګوره چې واګې شلوي
دَ کټ په لنګه ئې بورقه پرته وي
په یوه خپه ګرځي په ټول کلي کښې

❁ ❁

خو ښه دې خپله خو وېرېږمه زهٔ
تا دَ کولال هنر بې لارې نهٔ کړې
جوړ دَ یوې خټې نه ټول لوښي دي

ستا تورې سترګې څنګه هېرې کړمه
ما د زم زم په اوبو هم اووينځه
خو د لمنې داغ مې هغسې دے

❀ ❀

زړه چاته سپک کړمه شيرينې زما
د راز خبره درته ما کوله
خو ستا د خولې يرغولے هم نشته دے

❀ ❀

څوک هم د ژوند په خوږو پوه نشي هېڅ
لکه د ګلي د تماشګي مزدوري
څه د اوږو څه د بوڼو اوړسي

تاچې پرې شل کاله خوارۍ کړې وې
هغه تصویر مې کباړي بازار کښې
په یوه نیمه روپۍ واخستو نن

❁ ❁

تپوس کوه مه، د ځوانۍ د مینې
خو په سیلۍ کښې بادیوه اوخته
او د یو چیک سره ئې تار اوشلوؤ

❁ ❁

زما په خپل زړهٔ باندې وس نهٔ رسي
خو چې د رحُمه ستا د چم په ارخ
تهٔ د هوا خپو کښې زنځیر اوتړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تک شي عذاب دَ اسمانونو په لور
لسي چې هم راته سپوږمۍ اوخاندي
ستوري مې وریت کړي په چابک دَ رڼا

❁ ❁

دا دَ فېشن جهالت هم اووینه
اُ چې الف ته هم کوتک وائي تل
دَ کتابونو ستهال کنبې کړځي مدام

❁ ❁

خوب ته مې نه پرېږدي دَ تن زخمونه
ژوندے احساس مې تر سحره پوري
دَ ستو مانۍ ویستو سزا راکوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې وفايي کښې دې هيڅ شک نشته خو

ساه مې او باسې دَ الفت سادګۍ

زر درله جوړه دَ اوړو پوزه کړې

✿ ✿

سمسېږې نه زمونږ دَ ښار جينکۍ

که ترې چاپېره ديوالونه تاؤ شي

اوخاندې زر دَ کور کړکۍ ښه ته کړي

✿ ✿

حُسن په هر رنګ کښې قيامت جوړوي

زلفې چې واړوي له مخه په شا

دومره رنړا شي چې نظر اوسوزي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس چې د شپې کورته ناوخته ځمه
اووایي رب دې ځواني مرګه کړي ما
جانه! چې بیا ستانه ګیلې نهٔ کوم

❁ ❁

تل مې تېر یاسي د الفت په فریب
بد دې بلا د تورو سترګو ازار
زړهٔ په شینتغه بنځه واوړېدمه

❁ ❁

وایم چې ښکل دې د تندي ګونځې کړم
زړهٔ کښې چې هیڅ د مینې تاوُ نهٔ لري
مړاوي به څهٔ شي د کاغذ ګلونه

Scanned by CamScanner

راته رایاد ستا دَ لېچې خوانږهٔ کړي
اوس چې دَ هر چا ټېلي فون راشي نو
خدایګو زما دَ زړهٔ درزا تېزه شي

شیرینې زړهٔ دې لاندې باندې نشي
اُ چې تهٔ وتې تمانچه کړ ځوي
خدای شته ویرېږي له هاګې دَ ډزه

ستا دَ خپلوۍ ارمان مې هم اورثېد
خو ساه چې اووته دَ ګل دَ زړهٔ نه
نو سر تور سر مې خوشبوۍ اولیدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېدلې نهٔ شې د بناښت رنګونه
تهٔ ګوره ګې د فطرت لاسوکښې
د موسمونو په فرېب تېروځې

❁ ❁

يوه لحظه چې هم هوا بنده شي
د زړونو شور د غوږ پردې اوشلوي
ما د خُشکل طوفان کښې مهٔ کېږه

❁ ❁

د طوفانونو زور په شا تمبوي
د محبت يوه نازکه خندا
له تاترې د سترو هم پورته ده

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته خو چغې هم ګونګې شي په خوله
دَ اوازونو دا ویجاړ کلي به
دَ خاموشۍ په ژبه څوک پوهیږي

✿ ✿

خوند کوي څومره سوز په دل مینه کښې
چې سروې پېغلې مې نامه اخلي
اورونه واخلم دَ چنار اونه شم

✿ ✿

څوک به دې اووړني دَ خپلې ویرې
او به خورې سر چې ازمرې نه یې ته
هسې غر مه ښېږي دَ لومبو بچیه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدای شته هیڅ اته ملامته نه یم
که د مینې په تول روان یمه خو
د خپل رفتار سلسله نه ماتوم

❁ ❁

داسې د هر ستوري لټون مه کوه
پام کوه کور دې غرغندې اونکړي
اورونه کړځي د رڼا جامه کښې

❁ ❁

د فطرت ناوې څومره ظلم دے دا
ځان ته غاوره شي د نمر پلوشې
په چا رڼا کړي ، څوک په اور سوزوي

Scanned by CamScanner

ستا خود سرې خو په ما سرګړ ځوي
که چنګړي ته هم کوږدن شولې ته
په چم عملت کښې په حلوه اوو ښم

❀ ❀

ښېرازه پېغلې دَ واده نه ورستو
خوند داسې داړوي تپوس مهٔ کوه
لکه کټوې کښې چې کباب پاخهٔ شي

❀ ❀

حد ماتول وي هسې ځان درکول
آخر به ماته شي يو ډز به اوکړي
څو به هوا په پوکڼي کښې پوکي

بیل چاله ورکړه دا بچې غېږه کښې
دَ خاورې خوند زما په خوله کښې دے لا
زهٔ ستا دَ کوړې په خوږو څهٔ کوم

❁ ❁

اوس که څهٔ وایم ګنهګار به شمه
هسې په ما باندې تهمت لګوي
خپله خندا دَ ګل په وس کښې نهٔ ده

❁ ❁

نوے چې مار له په مرۍ غلې شي
دَ غوږ په پرده مې دا آواز وشلوي
ژوند ګوډاګے دے دَ فطرت لاسو کښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زغملې نهٔ شي دَ خوانۍ زورونه
دَ سمندر دا کم ظرفي اووينه
په يو غورځنګ باندې اسمان ته رسي

چې دَ ښځې زړا رايادهٔ شوله
زهٔ ستا دَ لارو نه واپس راغلمه
بيا مې ځنګل ته ازمرے اوشړهٔ

مسافرۍ دومرهٔ اسانې نهٔ دي
چې چکس ونو کښې دَ ژوند راغلهٔ نو
سپوږمۍ ته ګورهٔ نيمه پاتې نشوهٔ

Scanned by CamScanner

په نیمه شپه ستا دَ راتګ انتظار
پروت یم چې وسپه دَ اسمان دَ لاندې
لاړې په ما باندې څلې جوړوي

❁ ❁

لوټه مې مهٔ دَ دلاسو په خرېب
پروا مې نشته که له تندې مرمه
داله غلبیل کښې اوبهٔ مهٔ رانیسه

❁ ❁

چې معمولي تبه په ما راشي نو
وینه مې ناسته دَ پالنګ سرته وي
په سر مې ټوله شپه زورونه کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ موسمونو قید کښې نهٔ راځي عشق

که دَ ښائست جوبن دې تېر شو نو څهٔ

مراوي لا نهٔ دي ستا دَ یاد ګلونه

❀ ❀

د ښائستونو ې بلا واخلمه

چې په دروغه ترېنه هم خفه شم

خوب ورله نه ورځي بیا شپې رڼوي

❀ ❀

ما ې تر مېنځه روغه رانهٔ وسته

زهٔ دواړو ډلو خپل دښمن ګڼلم

لاړ په پردې شر کښې ې سراوخوړهٔ

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو درد بېدلي پښتون ماته ویېل
ما دَ مړانې انجام هم اولیدو
ځکه ویرېږمه دَ خپل سیوري نه

❁ ❁

خدای شته چې مرګ مو هم وړلے نهٔ شي
چې مو شیندل سرونه، لارکښې دَ حق
دَ کربلا تاریخ مو بیا نوے کړو

❁ ❁

راټیټوم دَ اسمانونو غرور
په سر مې توره اوږانده ده خو
دَ سر بازۍ لوبې مې پرېښې نهٔ دي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند دَ غریب صحرا کښې نهٔ تېر یږي
زخمي احساس په اخر چرته اوږم
ستا دَ تصویر سترګه رنده اوخته

❁ ❁

دَ حبس نه مړهٔ نهٔ شو شیریني زما
تازه هوا یه اوس په کومه راځي
هاغه یوه دروازه هم پورې شوه

❁ ❁

شیرینه دا هم اوربدلے نهٔ شي
ورته چې وېم زما برقې خوښه ده
زړ شو نړۍ اوچیچي انګن ته اوځي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا مې سپوږمۍ تندر نیولې ده جوړ
پر ده کښې نغښتې پلوشې دَ نظر
زما په زړهٔ باندې تیارهٔ راولې

❀ ❀

څان ترېښه تل په فاصله ساتمه
خو بیا چې هم ارام ته نهٔ پرېږدې ما
زړه دې وادهٔ شي چې ترې خلاص شمه زهٔ

❀ ❀

منه دَ طمعې کور خالي وي منه
څهٔ په جرګو باندې صحرا ته دَ ژوند
باران چې راشي نو طوفانونه اوړي

Scanned by CamScanner

نور دَ رقیب په خوله باور مهٔ کوه
چرته په خر یاندې هم ناست نهٔ دۓ خو
وائي جهاز کښې مې سورلۍ کړې دي

❀ ❀

دَ پېغلتوب څپې راپارې ننهٔ کړې
بلا مو دهٔ اوشوه شیرینې زما
چې هرو خوله مې په خوله اېښې نهٔ ده

❀ ❀

دَ ناوې توب نخرې دې ننهٔ منمه
مهٔ وینه پیلار کړه دَ تلوخوبونه
اوس خو دَ شلو بچو مور شولې تهٔ

ا دَ طلاق دَ نوم نه مرګ ښهٔ ګڼي
خو ازادي يې دومره خوښې دي چې
چرګ چې هم بانګ اووايي بام ته رسي

❀ ❀

هاغه خوبونه ما نه هېر نهٔ دي لا
لاس چې به تا په سينه کېښودلو
او کوکړو چرګو به هاګې شاربلې

❀ ❀

نور مې ماتم په بې وسۍ مهٔ کوه
ستا په ښو چې اوښکې اوښکې شي ژوند
شغله شغله ستورې په ما پرېوځي

که ځې ګواښونه د نظر لیدے وے
نو مشرانو به وېشلې نه وو
جنګ نه یا سُلې نه ګټلے بنه دے

❁ ❁

نه مې رانیسي او نه ځان راکوي
د مـداري لور ده شيرينه زما
پړے راست کړي پړے راکاږي بيا

❁ ❁

ځي خپله نيولې راته اودرېږي لښن
نو د ښائست سپړلي تلوار اونيسي
خانه بدوشي چرته کږه اوړي

دړسې سیند خوځاڼ کولې نهٔ شم

یوه دَ مینې سندریزه څپه

اوبو را اوړې وه اوبو یوړله

❁ ❁

شیرینې څومره زړهٔ راښکون وو پکښې

تا مې مرۍ باندې چاړهٔ راښکله

او ما دَ نوې ژوند تصویر ښکلوُ

❁ ❁

سوڅې مې کاوُ څومره بې رحمه دې ژوند

بې بوکې مې کړې دَ سیند په سینه

بیا راله یو لحظه کښې سر ماتوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

رنګ رنګ ګلونه مې راوړلي دوخو

چې ته رانغلې نو شين يې زما

کاڼو په ما پورې خندا اوکړله

❁ ❁

څه خوندور دَ مينې جنګ دے کنه

زه چې ترې پورته په کوټه اوختم

ا دَ اشنګې مينځې ته راکوزه شوله

❁ ❁

دَ مخ سرخي مې په اوبو لاهو شوې

داسې بدل کړم ازمېښتونو دَ ژوند

لکه چې سرو سره پاره اوکې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

منافقت دَ ژوند وژلمه خو

نن چې ماشوم. بچي په مخ ښکل کړمه

ما وے که مانه فرښته جوړه شوه

❀ ❀

دَ چهت پکے بې حده تېز تاوېدهٔ

چې ورله مخې له مرغۍ ورغله

ماته ئې خپلې بې وسۍ یادې کړې

❀ ❀

ښهٔ ورته پته ده خو غږ نهٔ کوي

اُف دَ کوچوان کاکا ټانګهٔ کلې کیږي

لهره ورځے څومره حادثې زیږوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر یو امکان مې دَ خپو لاندې دے خو
چې ستا اوږدۀ بانړهٔ رابرنډ شي په ما
دَ خپل ایجاد لاره کښې خندۀ جوړ شمه

۞ ۞

دَ لوکو مینې مې ژوند خاورې کړو
چې دَ رنګونو تماشې له تلمه
نو دَ بناښت کلي کښې سپومات کړمه

۞ ۞

لوښې کوره نهې درته غږ نۀ کوم
ستا دَ فریب فریب بنانستانه لوګے
زۀ دې دَ ژوند په حقیقت پوے کړمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ویم که څوک ماته اوازونه کوي

په نیمه شپه رانه خوبونه تښتي

بیا به پېریان بوتل کښې نهٔ بندوم

❀ ❀

چې مې دَ سترګو نه راغلې وو خو

چا راته وېل تا ئې صفت کړے دے

ځکه په خپل تصویر مئین شومه زهٔ

❀ ❀

دغې چکر خو زمانې اوخوړې

ستا دَ رفتار مخه نیولې نهٔ شم

ځم چرته ځان له بله لار ګورمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته چې زما په شا ولاړه وې نو
زه د خپل ځان نه خوزېدلی نه شوم
ستا بېلتانه مې ځکه ملا ماته کړه

❀ ❀

ناوې زما مانه خوشحاله څه شي
کش چې شي تنزه مې درزا ء شي د زړه
د بناپېر و وطن کښې ژوند تېروم

❀ ❀

خپله خپل ځان راټولولی نه شي
د اباسین چپې به هېرې شي ستا
که دې رنګونه د اظهار اولیدل

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدای شته په تا باندې مئین یم خو
مینه د نورو سره څکه کوم
د ژوند ډرامه کښې مې کردار دغه دے

❀ ❀

ستا لوېټې ځان کښې را نغښتے یمه
چې د سفر په نیت روان شمه نو
د هرې لارې په سر تا اووینم

❀ ❀

زۀ سر د لاندې راګوزار نۀ شمه
نن د ژوندون د کوهِ قاف لاړو کښې
ستا د وجود خوشبوئ رقص نۀ کوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خومره کم ظرفه دَ فطرت ناوې ده
ته چې په لیو کښې اوبه راکوې
واخلمه اور تنده مې لا زیاته شي

❁ ❁

وائي دَ خپل زړه نه مجبوره یمه
که ته مې اور ته هم وراچوې نو
دواړه لاسونه به دې زړه ښکلوم

❁ ❁

دَ سپو نه ځان خلاصول گران خو نه دي
بس یو هډوکے ورته واچوه نو
دوي به پرې خپلو کښې جنگونه کوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ موسمونو اعتبار خاورې شو
دَ امتحان مرحله تېره نهٔ ده
چینجي غونډېږي دَ کابل مېوه کښې

په خپلو وینو ئې لاسونه سرهٔ وو
یوې ماشومې په سلګو کښې وئیل
توبه، نکرېزې به بیا نهٔ غواړمه

زهٔ به دَ څهٔ نه توبه اوباسم
یو خوا روا کارونه نهٔ کوي څوک
بل خوا حیا راځي شرمېږمه زهٔ

Scanned by CamScanner

ځان به په اوښکو کښې را اونغاړمه
د ګلاب پاڼه به کشتۍ شي زما
بیا د سیند په سر هوار ګرځمه

❁ ❁

سمندرونه مې خوټېږي زړه کښې
په دې طوفان کښې چرته ورک نه شمه
ته مې یوه اوښکه لیدلې نه شې

❁ ❁

زه چې د خپل ښځې ژړا اووینم
هیڅ په ځان پوې نه شمه پاسه زر
ځان د مور غېږې له وراورسم

(c) ketabton.com: The Digital Library

بس خو ایمان دې خدای نصیب کړي زما
زه نه ولي یم نه پیر فقیر یم
زما په قبر دې میلې نه لګي

❁ ❁

لمبې دې د مینې په خوند پورې نه کړمه
ستا ناز بینتو به له سره خلاص نکړي ما
پاسه د مور خوا له دې ځان رسوه

❁ ❁

د لوږې تندې نه به مړ شي اخر
لمغي سپین بزیري مزدور ماته ویل
د لونو ګټې ته خو لاس نه نیسي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا هم دَ خان سره دهوکه ده یوه
اوري بچي چي مي په خوب اوده شي
لاري مي تېرې شي زه ساه واخلمه

❁ ❁

واڼي زه خپل پالنګ ته خان رسوم
نوره بېخي ايسارېدلی نه شم
ستاسو کتهونو کښي کتمل شوي دي

❁ ❁

زه له دروغو نه نفرت کومه
خو له وطنه چېرته اوتښتمه
خلق مي وژني که رښتيا وايمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

راته دَ کور لاره هم یاده نهٔ ده
تا چې ورونه دَ زندان لرې کړل
اوس به دَ زړهٔ دردونه چرته اوړم

❁ ❁

څهٔ که دَ شپې دَ بلا خوله وازه ده
خو زما لارې له راتللے نهٔ شي
زهٔ ستا دَ سترګو په رڼا پسې ځم

❁ ❁

دلته په یو حال کښې هم خبر نشته دے
څوک چې له غاره دَ نفرت را اوځي
دَ محبت توره ئې سر غوځوي

Scanned by CamScanner

را باندې پوې ده ځکه مخ واړوي
که خپل غمونه يې پېرزو کړل په ما
مړ به له ډېرې خوشحالۍ نه شمه

❁ ❁

تا ته ګناه نشته شيرينې زما
که ازمېښتونو نه په شا شوې د ژوند
چا په ټوده زمکه قدم ايښے دے

❁ ❁

يو اکائي ده ټول د مينې جهان
اوږدهٔ بانهٔ چې اور کې پاسوي
ستورې په نيمه شپه اتڼ واچوي

ساه رانه اونه ځي ويرېږمه زه

چې ستا تصوير سره خبرې کوم

مانه زما د زړه درزا، هېره شي

❁ ❁

ځان چې په ماهسې کوږ کړې دې تا

اخر به خپله لاره واخلمه زه

تر څو به تا ته اوازونه کوم

❁ ❁

چې يې د زنې خال ته ګوتې نيسم

شيرينه ما باندې راسره غونډې شي

وائي زه سپينه يمه توره نه يم

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما تصوير ته په ژړا کېنې واڼې
د تورو غرونو پناه شوې ئې خو
ستا د راتلو خوبونه اوس هم وينم

❁ ❁

لور چې اوده شوله زما غېږه کېنې
راسره غم شو ما ويل ځان سره
ستا پېغلتوب راته خېرې اونکړې

❁ ❁

کېنې نو ما به څه څه نه وو کړې
خود رشتو مېنې کېنې راکېږ داسې يم
خوب هم پخپله خوبنه نه وينمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

رب به دې روغه کړي شیریني زما
ستا بیماري که ډېره هم لویه وي
دَ رب دَ فضل ورانديږ هیڅ هم نهٔ ده

❁ ❁

دَ ذهنیت نه يُ خبر یمه بنسه
رقیب چې ستا په حقله سوچ کوي نو
دا په ډېران اکر بتی بلوي

❁ ❁

زهٔ به ورځم دَ حادثو مخې له
که مې دَ ژوند اوربشه پاتې وي نو
دا تندرونه ما وژلے نهٔ شي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما ویړوي د دروغژنو رښتیا
چې په اسمان کښې بجلي برق اوڅي
نو طوفاني شپه توره هم درنه شي

❁ ❁

څې نه تورې په لمن پورې شي
ځنو کورونو ته هم سیّب اونګي
چې د اوبو وتلو لار بنده شي

❁ ❁

کومه ښکلا دې وایه اوستایمه
ستا اننګي چې مړاوي مړاوي شي نو
د موسمونو نه خراج اخلي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور د سپرلو په ذکر نه ستړي وځم
واړه رنګونه چې راټول شي په ځلے
نو تر هغه ستا يوه ادا جوړه شي

۞ ۞

څه خپله لار نيسه پروا مه کوه
مانګې چې ځي د اوازونو په لور
نو سمندر تر هغه کشتۍ ډوبوي

۞ ۞

توره او ډال به غورځولي وو ما
خو چې غښتلي د حالاتو شپه نو
چاپېره پړق د اورکو اوويم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې دَ بدن وږمې دې بښکل کړمه نو

بیا دَ ګلونو بڼ کښې نه ځانېږم

ما لولکۍ ځان سره واسوزوي

❀ ❀

داسې دَ ګلې دَ چینې په غاړه

چې ستا بنائست داله اواز راکوي

زما سندرې به کوڼکۍ ځنګه شي

❀ ❀

په خاموشۍ باندې ئې مه تېروځه

دَ فرېبونو مرحلې غوښې کړه

چې زور پرې راشي نو اواز به کوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه شوې دَ کلي او دَ ښار فاصلې
کمځي پرانستې جينکې را اوځي
او طوفانونه سر راپورته نهٔ کړي

❀ ❀

نمائشونه دَ جلوو مهٔ کوې
زمونږ دَ کلي دا کچه کورونه
دې طوفانونو ته دَ تيږګي نهٔ دي

❀ ❀

څوک تر هغه سترګې پرانستلے نهٔ شي
زمونږه چم ته دَ سندرو په ډاګه
هوا راوړي دَ لوپټو سېلونه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته چې ریښو ته بانديې چپنل بدلوي
شیرینې دې سوچ کښې راکیرشمه زه
دا سلسلې دې رانه ورکه نه کړې

❁ ❁

اوس مې تصویر هم پېژندلے نه شم
په دو درشلو مې نظر یوړلو
زه د خپل کور په دروازه ننوځم

❁ ❁

ا دَ باران شپه دې جوړه هېره کړله
کچه کوته چې څڅېدله په تا
او تا زما دَ کور زنځیر شرنګوله

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

په کور کښې اې یوازې ناست یمه زه
د کتاب پاڼې اړوم په خنده
اوس مې په سترګو څوک لاسونه نه ږدي

✿ ✿

اوواړې ستا خبرې نه ختمېږي
مور به زما میراته پاتې کړي ما
څه چې کونترو ته دانې واچوم

✿ ✿

بې شکه ته ئې زما وهم ګڼه
خو زه په هیڅ هم باور نه کوم
ما د ګنجې لاس کښې ګومنځې لیدې ده

Scanned by CamScanner

ما په مرګ د غوا چاړهٔ رابښکله
خوږې مې ستا اوښکو ته پام اوکړونو
خدایه شته زما نه کلمه هېره شوه

❁ ❁

زهٔ به د دریو پورې هندسې شمارمه
تهٔ که د خپل مدارنه اونهٔ وتې
د خپل خاوند سر به دې غوڅ اووینې

❁ ❁

وایم چې شل پزه دې زهٔ اُولم
تورې چې لاس کښې د دښمن ورکوې
بیا ترې د سر خېر ونه غواړې څله

قاتله ته که ما وژل غواړې نو
بسه په اخلاص راسره مینه اوکړه
زهٔ په ګواښونو درکو نهٔ مرمه

❁ ❁

زهٔ په الوتې لوګي پسې تلم
لا رانیوه مې چې ازاده مې کړه
ما دَ مرغۍ خوله کښې مُلتے اولیدهٔ

❁ ❁

اوس مې دا خور وجود راټول څنګه کړم
چې مخامخ پکښې ولاړه وې دتهٔ
نن مې هماغه ائینه ماته کړه

ذرې ذرې شې د ښکارې تموېکه
ساګانې اوځې له تنګو پېغلو نه
ته چې د زانو په سېل ډزې کوې

خدائے ته چې ځان به په خمار اوچیم
خو که مې یاد وې د ښائست مسې منې
ستا په کمڅو کښې به ګلاب نه ږدمه

هر څه چې کېږې خو لندن ته نه ځم
د خېلې مور یوې خندانه به زه
دغسې شل شل پې. ایچ. ډی. زار کړمه

دا حادثه هم معمولي خو نهٔ ده
پېغلې چې ما سره تصوير ويستلو
ګوره زما کېمره کښې رېل ختم شو

❁ ❁

ګام ترېنه څنګه په خفګان واړوم
لکه دَ بُت مې ځان ته کلک اودروي
يوه لحظه کښې دَ پېرو قيصه ده

❁ ❁

شيريني تا چې ورته ګل لېږه کړه
سيند خونړې شو لو، په واک کښې نهٔ دې
دَ کلي سره خوله ماشومان ډوبوي

ښڅنګه راغلې یمه ستا کلي ته
شیرینې هېڅ رانه تپوس مه کوه
ما د خپل زړه دپاسه خپې ایښې دي

❊ ❊

سر چې مې خوږ کړي نو شیرینه زما
وایي زه دا د وینو کربنه ګودم
چې د دریاب اوبه ئې چړته اوړي

❊ ❊

وه لېونۍ له کوره مه راوځه
چاپېره کلي کښې سیلۍ الوزي
په تا به لاړه کښې لمن واوړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ستوماني لږه ویستل او غواړي
هوا ئې پاڼې پاڼې خور کړي وجود
د ګل خندا هم حادثه ده د ژوند

❁ ❁

شیریني اوس او وایه څه او کړمه
ما د خپل زړه د غل نه ژبه پرېکړه
خو ماته بیا هم اوازونه کوي

❁ ❁

پرېږده چې دغسې دې خلق رټي
درته به کفت قدرې چا کړې نه وو
خو ستا په خوله کښې هره ژبه نشته

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس مې تنکی غوښتنې وس کښې نهٔ دي
که تا پرې ستړې کې راوېستلې وې نو
داړه به دومره په سر نهٔ ووختې

❀ ❀

دا سادګې ئې نشې تور په لمن
ګوره چې تېز باران کښې نښکلې جینۍ
دَ لوپټې دَ لاندې ځان پټوې

❀ ❀

پلار دې زما بابا ته بنه کړې دې
که تهٔ زما په خوله باور نهٔ کوې
ورشه دَ مور نه دې پوښتنه اوکړه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبره وړاندې نه پرېږدې ښه ده
داسې چې بوسو کښې اوبه بوځې نو
هسې نه ورسته ترې لانجه جوړه شي

❀ ❀

ته پوه نه ښه نه وې نادانې جینه
که لاس او خپه دې لږ هم شي خطا
بیا به دَ سترګو لګېدو نه اوځې

❀ ❀

دَ کلي دا دستور مې خوښ نه شولو
پېغلې کټوې په نغرې پرېږدي او
دَ ګاونډي کره تنور لمبه کړي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

آ چې انګړ کښې به چرګاؤکوو تا
او زۀ به تاسو کړه درغلمه
نو څومره خته به ترې جوړې شولې

❀ ❀

په زړۀ کښې ځان سره کړم رښیمه
دې کښې به خاورې ستړګې ورشي زما
پالنګ چې تو له شپه چغار کوي ستا

❀ ❀

خاورې څوک پوے شي په خوند ونو دژوند
زموږ وطن کښې چې سپرلي راځي نو
نو بره د مینې په اوګو سورۀ شي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ سیخکو غونډې ژوندون دے زما
توره تیارهٔ کښې پلوشې وړشمه
دَ ګلبدنو لاس کښې اور واخلمه

❁ ❁

نن یو سپین ږیرې په ژړا کښې ویټل
لو نه مې تښتي ایسارېږي نه اوس
بیا به طوطیان په کور کښې نهٔ ساتمه

❁ ❁

خاوُرې به وده زما قام او مومي
او نه چې هم دلته راپورته کړي سر
زلمي يُې څانګې په تبرونو وهي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

لا خو دې سترګې غړېدلې نه دي
د ژوند رنده به دې هوار داسې کړي
دا سترګې سپورې به له تا هېرې شي

لا

د ژوند يوې غرمې دې زور او به کړو
دا حادثې خو به راځي او ځي به
او لا خو ستا د زنې خال تازه دے

يو د اتيا کالو سپين ږيرې بوډا
ګورې په ډش باندې بربنډ فلمونه
او ناست دے لاسو کښې تسبې اړوي

Scanned by CamScanner

اوس چې د سیند په غاړه ناست یمه زه
او د اوبو چپې راتاو شي له ما
وایم که ستا د زړه درزا تېزه شوه

❁ ❁

ستړې چپې مانه اړولې دي تا
زه د ساحل طرفته زور کومه
خو د دریاب چپې مې ځان سره وړي

❁ ❁

نن خو مې ټول بدن دردونه کوي
شیرینې غېږه کښې مې کلک اونیسه
که ستومانه مې د وجود اووتې

ته ګل فروشه، زه مئین د ګلو
ستا او زما نظر کښې ډېر فرق دے
ته په شپېلۍ زه په شپېلو پسې ګرځم

❁ ❁

اووائي دا فضول خرڅه نه منم
لاغه مېرمن مانه خفه ده په دې
هفته کښې دوه ورځې پاڼې خورمه زه

❁ ❁

ساده جینۍ ګې هسې ځان ولې خورې
هغوی د شمعې وجود څه اوزغمې
څوک چې په ګلې کښې سکاره پټوي

پېغلې زلمي د ښار د پارک په خوا کښې
څو مره د خپل مقام نه لاندې راځي
چې د موټر تورې شيشې خيرې وي

ځينې د ژوند ونښتنې نه پېژنو
خداے شته چې سل کاله به ورستو لاړو
موږ چې يوه کښته کړې ده وړاندې کړه

دا بې حسي به مانه ساه اوباسي
د ژوند احساس پکښې غورځنګ نه کوي
ستا د ځوانۍ تصوير په خوب اوده دے

(c) ketabton.com: The Digital Library

رو رو مې تا نه اعتبار پاسېده
ستا محبت هم اخبارې بيان شو
دَ پروف خامه يکښې بلا ډېرې دي

❁ ❁

دَ ژوند په داسې مرحله کښې يمه
هر يو ماشوم چې راته اوخاندي نو
زما پرې مينه دَ بچو ماته شي

❁ ❁

چې يو طوطي مې بنديوان اوليدو
وېل مې کښې جوړه په پنجره کښې شومه
رب دې وزرې دَ چا نهٔ پرې کوې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې په اسمان کوڼ وريځې راشي
ماته د هاغې چم قيصه ياده کړي
چې اوسېدونکي ئې سېلاب اوړي وو

❁ ❁

خدائې شته د کورمې دروازه نشته دے
خو زه راګېر په دې غرېب کښې يمه
چې هوا کانې ماته ور ډبوي

❁ ❁

زړه مې درزېږي چې ئې اونه وينم
د سميه او د نعمان مينه مې
په خپل حسّان باندې هم ماته نه شي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خیال اوباسه ستوماني شیریني
څه بې حجابه دي دَنمر پلوشې
ستا تصویرونه په دېوال جوړوي

❁ ❁

درنې وریځې په اسمان شوې خورې
اوس دَ ځنګل نه په تلوار را اوځه
دلته دَ تندر غورزېدو ویره ده

❁ ❁

اے دَ رنګینې لوېښې مسې مني
ته چې اوده ئې او سیلي والوزي
وېم که هندو را نه کشمیر یوړلو

Scanned by CamScanner

د کودرونه د ښائست بلبله
چې د اوبو څاڅکي را اوړي په ما
نو چار چاپېره کلي اور پورې شي

❁ ❁

ته که سوره شوې د هوا په اوګه
خو د اثر نه مې وتلې نه شې
زما د اس رفتار به تا لاندې کړي

❁ ❁

زه چې سر تور سر جینکۍ اووینم
په زړه کښې ځان سره کرم رېبمه
د وخت طوفان به مونږ ه چرته اوړي

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

ما له زما د سوال جواب راکړه ته
مېړني نيت که دې صفا وي د پېين
بيا په ويښتو ولې حضاب نکوې

تا چې زما په لاس دستخط کړے وو
داسې شو وران لکه درياب د کلې
کچه کورونه په اوبو لاهو کړې

ځان مې په اور پورې نيولے دے بس
که زما سوی مخ ته پام نه کوې
ما سره هيڅ نشته ثبوت د مينې

مینې د زړې مازیګر کړمسه ژړه
تا چې سوې پوړۍ را خطا کړمه نو
یوه لحظه کېنې ژوانه تشپه ژړه شوه

❁ ❁

غم زما زړه داسې خوړلے نه دے
وړې چې ځان باندې خوارګه کړې دې
څو د خندا هسې چې زړه نه شولو

❁ ❁

دغه احساس به پوهېږې اوړې ما
پېغلې چې هسې هم تندې ګړوې
وایم که ما ته سلامونه کوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس که زه مرمه خو خوابږه به وېښم
یوې کمزورې د انار اونې نن
یو زور اور طوفان په شا تمبوو

❀ ❀

نن مې جوړ بله خودکشي اوکړله
ستا لوېټې نه چې مفلر جوړ شولو
زما شمله نوره هم هسکه شوله

❀ ❀

دغه علت به تربته خنکه اوځي
د بېدارۍ نغمه چې وایمه زه
زما د قام زلمي په خوب اوده شي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ کاڼو ښار دے ګوري پام به کوي
بیا به خپل ځان راټو لولے نهٔ شم
ستا دَ سنګار آئینه ماته نهٔ شي

❁ ❁

دا خپل ښکاري قطرت به ما ړوبوي
چرته چې اوویـنم رواني اوبهٔ
وېرم که په زاڼو پسې منـډې وهم

❁ ❁

ګوتې په مروړې بیا، خوښې به نهٔ وي
زما رقیب دَ اوچې دم دے ګوري
وهٔ لوګي په فاصله ترې اوسه

Scanned by CamScanner

ژوند د بقا د اندیښنو میوه ده
که د تخلیق شعور بښي نهٔ لري
نو چرګه ولې په هاګو ناسته دي

❀ ❀

د موسمونو جیس اوخوړې جوړه
د ښار پخه بنګله چې، ته پرېږدې او
د کلي شاړ کور ته ترې کړه کوې

❀ ❀

نو د کېبل تارونه مهٔ خوروه
زما د ژوند تصویر ترې نهٔ سازېږي
ستا د تهذیب رنګونه ما اولیدل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ کاڼو ښار دے ګورې پام به کوې
بیا به خپل ځان راټولولے نهٔ شم
ستا دَ سنګار آئینه ماته نهٔ شي

❁ ❁

دا خپل ښکارې قطرت به ما ډوبوي
چرته چې اووینم روانې اوبهٔ
ویم که په زانګو پسې منډې وهم

❁ ❁

ګوتې په مروړې بیا 'خوښے به نهٔ وي
زما رقیب دَ اوچې دم دے ګورې
وه لوګید په فاصله ترې اوسه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند دَ بقا دَ اندېښنو مېوه ده
که دَ تخليق شعور ښځې ته لري
نو ځکه ولې په ځاګو ناسته دي

❀ ❀

دَ موسمونو جيبې اوښورې جوړ
دَ ښار ځنګه بنګله چې تړېرېږي دي او
دَ کلي ښار کور ته تړې کړه کوي

❀ ❀

نو دَ کېبل تارونه مه خوروه
زما دَ ژوند تصوير ترې نه سازېږي
ستا دَ تهذيب رنګونه ما اوليدل

Scanned by CamScanner

له دې دغمونو نه بهر راوځه
لاکه خبرې ئې زده کړې نهٔ دي
دَ ځاروني ځنوکه مهٔ پرېکوه

❀ ❀

چې په ځنګل کښې په ماښپه راغله نو
سپوږمۍ دَ اونو منځ کښې ځان پټ کړلو
ځان ته دَ چا سترګې رایادې کړمه

❀ ❀

خداے شته زما دغه مطلب خونړوو
ما چې دریاد کړو دَ مشکنو امېل
په تا نرۍ نرۍ خوَله راغلله

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا صحبت کښې مې خپل ځان ګانه کړو
لاس کښې مې هيڅ نشته شيرينې زما
تا له ګجرې له کومې راوړمه زۀ

❁ ❁

ستا سادګۍ مې زړۀ وړي . لېونې
تۀ له هغوي نه دَ خپل طمع کوې
څوک چې مدام ګلې کښې سپې جنګوي

❁ ❁

دَ انتظار لمحې قيامت وي ګلې
زۀ داسې څاڅکے څاڅکے ويلې شومه
لکه ګلاب چې څوک په اور اونيسي

Scanned by CamScanner

چې ځې زما د پیاره کور پرېږدې وو
اُ لېونۍ دومره بې وسه شوه چې
زما کتاب په کباړي خرڅوي

❁ ❁

دَ دوارو روغه اوس بلا ګرانه ده
لاره دَ ژوند ترې بېله کړې ده ما
وخت په یوه ځي زهٔ په بله ځمه

❁ ❁

نن یو بوډا ته اُسنې اوویل
ستا دَ غوږونو وېښتهٔ هم سپین شو خو
اوس هم دَ پېغلو په خندا تېروې

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ د صحرا غریب کوچي ژوند تېروو
خاورې سمون او خوري کاروانه زمونږ
ناست یو مدام له شګو پرې غرو

❀ ❀

نه زور منو او نه زیاتي کوو موږ
واوره د امن په غریب کوچي ورکه
موږ ته د باز منګولې نه پرېکوو

❀ ❀

تازه تازه وې د دالان سپورې ته
پازه ئې مراوې کړې د نمر پلوشې
سپېغلې زمونږ د مینې پلانې غونډۍ دي

Scanned by CamScanner

ښکاره کوم ئې د ځوانۍ رنګونه
زۀ د فطرت ناوې د لاسه نيسم
او په ړولې کښې ئې د خيال کېنوم

❁ ❁

شيرينې ګړځم د کلام لاړو کښې
چې ستا د ژوند غمې رايادې شي نو
د ګورو اونو بڼ کښې اور واخلمه

❁ ❁

او منه سر به دې د خپو لاندې کړم
په هيڅ فرېب کښې راګېرېږمه نه
زۀ د مارانو نسل ښه پېژنم

(c) ketabton.com: The Digital Library

که یو څو ورځې وي برداشت به کړم
زهٔ دومره لویه سینه هم نهٔ لرم
چې تل به ستا ماشوم له پېره ورکوم

✿ ✿

زهٔ دَ ګناه بازار ته هم تلے وُم
خو چې دَ مور اوښکې را یادې شولې
توبه مې اوویسته واپس راغلمه

✿ ✿

لار ښکښې نهٔ مومي دَ نمر پلوشې
تازه هوا ښکښې بېخي نهٔ لګي
دَ ژوند په داسې تاخانې کښې اوسو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په تشو کتو اور لمبه شي
خو هاغه وخت کښې د پښتو چرته دي
د ښار درزيان چې درله ناپ اخلي

❁ ❁

د ابادۍ پکښې درک نشته نګي
د ښرمخانو اوازونه اورم
په ما په داسې ځاے کښې شپه راغلله

❁ ❁

اوس زه د کلي په ناموس باندې مرم
ما چې مې لور بنګل کړه په دوارو مخو
يو د رڼا سېلاب کښې ورک شومه زه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ پلوشو سفر دې وړاندې ځي خو
دَ ښائستونو دَ سپوږمۍ انتظار
زما په مخ تورې حلقې جوړوي

❀ ❀

ستا په يادونو کښې مې ژوند خوندي شو
دا دَ درياب دَ سر نقشونه نهٔ دي
چې حادثې به ئې دَ ځان سره وړي

❀ ❀

شيرينې ستا خو ځلوبې خوبنې وي
چې خپلې بدې ورځې ته اوګورمه
نو زما سپوره نمرۍ هم اونخلي

Scanned by CamScanner

هیڅ پابندي چې په تا نه لګوي
مخ کښې هر وکې راوستلي دي ستا
ته د خاوند ازاد خیال یوړلی

❁ ❁

منم چې ته ما سره مینه کوې
خو زه دې بیا هم خپلولے نه شم
ستاسو د کور چار دیوارې نښته دے

❁ ❁

هیڅ ازادي راته حاصلې نه شوې
وضاحتونو کښې مو ژوند تېر شولو
مونږ ه په یو بل اعتماد نه کوو

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

پېغلې وېيُل خپلو همزولو ته نن
چې دَ ښکارې دَ سترګو شمع مړه شي
هله په خپل پالنګ کېنې خوب اوکړمه

❀ ❀

تهٔ دَ کابل پوره ساده پېغله يې
زهٔ خوشحال بابام چې نزدې راځې خو
څهٔ! دَ بابا پوزه دې مهٔ پرېکوه

❀ ❀

دَ ښار مېين منې تهٔ خبر يې که نه
دَ يو مزدور سترې ستومانه وجود
څومره دمه شي چې ستا کور اوينې

(c) ketabton.com: The Digital Library

څې منډې ترړې مې د ژوند سترې کړې
سترګو نه ستا تصویر راوړاندې کړمه
زه د وختو نو له څکن نه اوځم

اوس زه تخیله په ځان شک کومه
تول راته وائې بدعمله ئې ته
مینې زما د ځې ګونه ورانه کړه

ما دې په سر لوئې دعوې کړې وې
خو تا زما د لاسه لاس رابنکلو
اوس زه په کوم تاخ کښې هاګې واچوم

Scanned by CamScanner

په شرق دې اولګي رسمونه د بنار
چې د کمرې کړکۍ مې بېرته کړله
ما د هوسۍ کټ کښې مېلو اولیدهٔ

❁ ❁

څو مره بسیاره دے دریاب د مینې
وېم که ما تخت د سلیمان قبضه کړو
پېغلې چې تا ماله تاڼي راکړله

❁ ❁

د یوې پېغلې بې وسې مې وژني
تنده ماتېږي نه زما د نظر
ناوې که ټوله د کالو ډکه شي

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته دا ته خاندې خوشینې زما
د ژوند له خپې نه مې باورپاسوي
ستا په کمخوکښې چې ګلاب مړاوي شي

❁ ❁

د هر سپرلي د موسم دونه غکښې
موږ د نخښتر د اونوکړ کړې وو
ددې سرک غاړې خالي ولې شوې

❁ ❁

بو یې چې دې لږ هم په اوږ وېرېږي
لکه د چړګې اوازنه کوي
ته د تخليق عذاب زغملې نه شي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

واوره راغلې چې ساختمې له ئې تـه

سترګې له تانه څکه نهٔ اوباسم

چې دغه سترګې دې ويستل غوارمه

❀ ❀

زر ده چې شاړې شي ججرې دَ کلي

اوس که زلمي چرته يو ځائې اوينم

خپله درنه او دَ بل سپکه واني

❀ ❀

سر توری مهٔ راځه زموږ کلي ته

تا چې په کومه زمکه خپه ايښي ده

هلته دَ خلقو نه ځا مې اوتي دي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ مرګ په خوله پاندې دَ ژوند زهر دے
هلته چې ستا سترګې اننګې اوبو شو
دلته دَ کاڼو نه شغلې اووتې

❀ ❀

دَ ښار بې حسه مرمرينې پېغلې
کله چې ستا بدن خوَله اونيسي
وېم که څوک بُت دَ سومنات لامبوي

❀ ❀

يوې ښارې راته سنګوکينې ويل
تا ته زمونږه دَ ژوند پته نشته
هره دَ ښار جينۍ خرابه نهُ وي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ سمندر څپې شمارلې دي چا
زما دَ غم ما نه تپوس مهٔ کوه
چې ته حساب کتاب کښې تېر نهٔ وځې

❁ ❁

اوخاندې ماته، لېونئ اووائي
ځان دَ ژوندون سختو ته څکه نیسم
دَ غرهٔ لمنه کښې چینې را اوځي

❁ ❁

دَ احساساتو ژبه مهٔ کوشکوه
دَ خوشحالو اظهار دَ ځان دپاره
دا کسر اکانې ضروري نهٔ کښي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځان مې د ژوند پنجره کښې بند لیدلو
چې د وجدان دروازه بېرته شوله
ما د زړګونو کالو لار سر کړله

❁ ❁

ښکله به حق د چارا لاندې کړمه
ما د ربل ګاډي د پایو منځه کښې
د یو مزدور د سر ټوټې اولیدې

❁ ❁

جوړې زما ضمیر په حق اورسېد
ګوره چاپېره اذانو نه کښېږي
خو د خپل ځائے نه هرو رق نهٔ وهم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خولې له يې نه راوړمه ورزم کوي
تا چې د سود په مال خيرات کړې دې
په ما حرام شه، د خنزير غوښه شه

❀ ❀

لمسي بې ځايه انديښنو اوخوړې
ګڼې نو ستا نه کړې چاپېر شي ېنې
قلا هم تا ووده او رنګا هم ستا دې

❀ ❀

تبه که ستا سړ ته ختلې نه ده
پر پر ده د مينې په جواب کښې به تا
د خپل کاکا زوې ته کنځل نه کول

Scanned by CamScanner

اُف څه ټپه شیرینه وائي
دَ هایکو نوې جواب نشته دے
څوک دې اظهار غوندې غزل اولیکي

❁ ❁

هره موقع دَ لویو ټوقو نهٔ وي
کار چې وران اوکړې نو نخرې مهٔ کوه
هسې نه تاله په مرۍ غلے شم

❁ ❁

زما ناموس له هر څه مخکښې دے نو
دَ خپل قامت پروا دې هم اونکړه
دا مې په کم فهم کښې تصویر ځایوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما درته خپل خون دریځنبلې دے خو
دومره را اووایه تښېږېنې زما
ته مې د ژوند جواز په څه رد کوې

❁ ❁

څه لېونتیاري خپله لاره نیسه
ته ورته ښکنبې ورستو کېږې څله
سپې به په تا پسې زنځېر اوشلوي

❁ ❁

چاپېره ګورم او قدم اخلمه
زه د ناموس ساتلو غم کښې مدام
تل د ښکاري د سترګو لار څارمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا شخصیت دَ اوبو څک دے منه
څه که دَ خپل خاوند ناموس نهٔ شولې
بیا آخر ښځه ځان ته وائې په څه

❀ ❀

آ چې له ورایه به ئې زهٔ اولیدم
او ناګهانه به ئې خوله ګونګه شوه
اوس دَ طوطی په شان خبرې کوي

❀ ❀

وېم که څوک ما پاندې کوږې ورَوي
دَ پښتنو ښځې چې اوویښه
دَ ډکېکې دپاسه خپې وارَوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

منم زما دَ سوي مخ شيرينې
بېنځي په تا باندې اثر نشته خو
ګل دې په لاس کښې پاڼي پاڼي شولو

❁ ❁

يو پنجابي راته پېغور کووُ چې
اُ پښتنه پېغله مدام ما سره
دَ سيکس موضوع باندې خبرې کوي

❁ ❁

پېغلې چې نن ستا دَ دُرشل مخې ته
ماتې ټرندې دي دَ بکسونو پرتې
څا جوړ دَ خپله کوره غلا کړې ده

Scanned by CamScanner

د کائنات د زړۀ درزاء يمه خو
چې ستا د سترګو رڼايي ته شي
وايم که غار کښې د تيرو بندي يم

❁ ❁

ګوتې چې شمارمه په سوچ کښې ورک يم
شپې يې ماته لېونے مه وايه
دا خو زۀ ستا بې وفايي يادوم

❁ ❁

ستا د فريب له ژوند نه مرګ ښۀ ګڼم
د سمندر چپو ته ځان سپارمه
خو د کاغذ کشتۍ کښې نۀ کېنمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ هایټکو ناوې خبره واوره
اوڅکه زما دَ بدن تهوله وینه
خو زما قام نه اورګي پرټوره

❀ ❀

شین یې رب دې په امان کنې لره
ستا به دا اوبنکې له ینهو اوځې شي
خو زه به څاڅکي څاڅکي ویلې شمه

❀ ❀

دَ موضوعاتو لمنځ کې نشته خو
ستا دَ بنا دُست لمنځ چې نه پرېږدمه
په ژوند دَ مینې حکومت غواړمه

Scanned by CamScanner

دَ هر مانځه نه پس دعا غواړي دا
ماتې کړې ربه دَ دښمن لاسونه
زما جانان ته چې تاوان رسوي

❀ ❀

واوره دَ خور او لور ناموس ساتمه
بیا داسې ما باندې راټیټه نهٔ شي
ګنې نېزه کښې به دې سر پورته کړم

❀ ❀

دَ ښار اوبو درنه لشه اووېسته
شور چې شي ساز، په سوره ننوځې
تا خو دَ سر دپاسه سر نهٔ منهٔ

اوس مې په سترګو باندې ښه نه لګي
ستا ځانګړې پرتو غاړې خاورې شه
د مخ سرخي دې په اوبو يوړلې

✿ ✿

ته چې ځې ځې خبرې کوې
زما جانان زما نیازبین ښځیه
وږم چې په دواړو مخو ښکل کړمه تا

✿ ✿

اوس راته خپل زخمونه ښايي څمله
چې په يو ځاے کښې ګړ ودې جوړ شي نو
بيا پکښې هر څوک په غونډ سکو لګي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس به سنګار له دَ ځان چرته درومې
تا چې په کاڼي زما مخ ویشتلو
نو آئینه دې د کور ماته کړله

پوزه دې پرې مهٔ شه د قام لېونیه
دا تهٔ دَ کلي په دې شاړه، لاره
اووایه هر مازیګر چرته زغلې

دَ ژوند دَ هرې کشالې سمون وي
لږ به دې ماته انتظار کړے وے
دومره دَ لوے ټوپ ضرورت خو نهٔ وو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسمان ته رسم په غور ځنګ دَ مینې
ځان راته خدایګو شاهزاده ښکاره شي
ما چې شیرینه په پښروس اولې

❀ ❀

دغه شعور ورله ورکړے دے چا
ښکاري چې کوته په کوترې کښې دې نو
پس شي له اونو نه مارغان والوځي

❀ ❀

ما دَ تاوان سودا خو نهٔ ده کړې
وُرک چې دَ زلفو په ځنګل کښې شمه
دَ بینا سُـتونو خزانې اوموم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښائسټو نو خوب که هم او وینم
د ازغکو ترخې اوبه او څکمه
لېښې د ځوانۍ په خوږو یو ګنه شومه

❁ ❁

د مورولۍ جذبه دې ستایمه زه
ته چې پردې ماشومان هم او وینې
ستا له سینو نه د پیو دارې او ځې

❁ ❁

د کورکارونه درته پټ پراته دي
غریبه پېغلې سنګار مه کوه
ستا په قسمت کښې شاه زاده نشته دے

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه ناروا پېغله ده ماته وائي
ستا په سینه به لګوم منګولې
خو داسې کلک رانه مروند مه نیسه

❀ ❀

زیبرګې زیبرګې، سلګۍ سلګۍ شیرینې
ما د پېښو پنجو کښې خوب لیدلو
چې ښې ځانو راته خولې وازې کړې

❀ ❀

ستا د رښتیا خبرو تاب نه لرم
نور درله ځي له درتلې نه شمه
زه به د کوم کوم سوال جواب درکوم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوچ تار به ستا په بدن پاتې نهٔ کړي
څو مره ویر ېږې په ځان خورم خودې نه
یو څو شپې کېته شپې دې بس

* *

مینه رښتیا دَ بدن وینه اوڅکي
لا ستادَ کور مخې ته ناست نهٔ ومه
زړهٔ مې ستومانه خپې مې مېږې مېږې شوې

* *

څهٔ لیشتینکې مخ دې ورک شه زغله
ا دَ چینار چینار قامت مېرمنه
تا په کمڅو کېنې اوږانده نکړي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهٔ تقدس دَ مینې نهٔ رد کــوم
خو ما چې چا باندې باور کړے دے
هغهٔ مې ستر کو ته راتجهٔ اوړې دې

❁ ❁

بُت دَ رنګو نو زما نهٔ دے پـکار
زهٔ په ستائینه دَ ګل ځهٔ اوکړمه
چې خوشبوئیانې رانه لار بدلوي

❁ ❁

تورو څڅو راکښې لښې پرېښې دي
اوس چې اوږدهٔ بانهٔ رابرند شي په ما
زما بدن باندې وینستهٔ اودرَوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاندي خواږه خوانه راګوري مدام

دوه قاتلانې دي راځي راپسې

ځان له دَ چا په توره سرخوښ کړمه

❀ ❀

دَ ستر ګو تور دې دَ غزل مطلع کړم

داسې را ټول تقسیم شومه زه

لکه دَ کاڼي په منځ نیم شومه زه

❀ ❀

دَ آرام سپوږمۍ مې حلواق تېر وي

ډېره که اونه دَ صحرا ګوره ده

دَ ژوند په لاسو کښې دَ مرګ توره ده

Scanned by CamScanner

اوس هاغه ګودر سپوږمۍ د شال څرته دے
چې ستا په مخ، زما په زړه مېشته وو
اووايه ستا د زنې خال څرته دے

❁ ❁

ددې ماحول جادو کښې ګېره نه شي
چې د هوا رفتار کمېږي دلې
رو رو چې د سمند رتېزې شي

❁ ❁

راشه په ساه ساه کښې مې ستا مينه ده
ستا که باور نه وي زما په ژبه
زما د زړه درزاء ته غوږ اونيسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس دَ سکنې مابنام تصویر جوړ وم
چې ستا څوانۍ ته درنږدې غونډۍ شوم
زهٔ دَ لمبې دَ سر لوګي غونډې شوم

❁ ❁

ستا دَ ښا ئست خمار چې چلې دے جوړ
څنګ که زهر ئې په تن کښې نهٔ وي
دَ اباسین په خوله کښې ځنګ ولې دے

❁ ❁

سیلۍ چې کلې کښې راوالوتله
چرګو وزرو کښې راټول کړه بچې
ژوند دَ نسلونو دَ بقا نامه ده

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خفه په خپله تنهایی نه یمه

خو ساه مې اوځي چې د کور اونه کښې

زه د مرغۍ بچې پوازې وینم

✿ ✿

د اوریسنتل بلاک په اوږدلان کښې

زه چې په هرې زاویې ګورمه

د قاتلانو سترګو شیش کښې یمه

✿ ✿

د غم چپې د سرې څخه ورانوې

د یوې مور ژړا لیدلې ده ما

اوس د مرغانو بچې نه رانیسم

Scanned by CamScanner

زما اواز به دې زړهٔ ټق اوچوي
ما په شوکيس کښې ايښودلے نهٔ شي
څهٔ ډيکوريشن پيس خو نهٔ يمه زهٔ

سم راته ښکاري د پښتون ښځې دي
اول دې ماته راببره کړي او
روستو بيا راشي تا په شا ټېوي

زما د مرګ نه سترګه نهٔ رپي خو
چې حادثې لاره کښې اووينمه
نو د جهاز نه په چترۍ دانګمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټکیا وي ټوله ورځ کاروانه کوي
خو دَ جذبو په ټپه نهٔ پوهېږي
ما دَ روبوټ سره وادهٔ کړے دے

❁ ❁

زما کتاب چې جینکۍ اولولي
اووائي دا زلمے به چرته وینو
دهٔ خو زمونږه نه بېخي ویستې دي

❁ ❁

لوږه دَ مینې په مرۍ غلې شوه
ماته ئې سپوره ډوډۍ کېښودله
بېغلې ښځې پراټې اوخوړې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیرینې مه څه د غوبل مخې له
بېغې له منځه ترینه ځان اوباسه
چې تماشګیې د نخښې منځ نه اولې

❁ ❁

د ژوند پایه څه ناروا تېزه ده
دا هم زما دوه تصویرونه دي خو
دواړو کښې هېڅ مناسبت نشته دے

❁ ❁

رانه یه ساه ډېره په سخته اوځي
وړنے چې مانو د نیانست سېرمنې
بیا د کلونو ډالۍ مه راکوه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

په شرق دې کښته او تاوان اوګي
دَ ګل ورېږمې چې پکښې اور اخلي
داسې وطن دې په سېلاب لاهو شي

❀ ❀

زما سينه کښې ئې خپل سر پټ کړلو
زړهٔ ته مې نوره هم راجخته شوله
ويئل ئې مهٔ خله ما پېريان ويړوي

❀ ❀

دلته دَ هر چا په تندي کوڅې دي
ژوند ته هسې چې دَ خندا وړغنې
زهٔ دَ کاغذ ګلونه هم نبهٔ کړم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اٰ که همّام دے که سعود، اسامه

که فائقه که ثوبیه که سعد

ټول مې دَمینې دَ اسمان ستورې دي

❁ ❁

دَ لوئے قدرت مالکه ما اوبخښه

که اراده مې نهٔ وه جرم خو دے

دَ خپلې مور غاړې شهید کړے دے ما

❁ ❁

رانه غزوه دَ بدر هېره نهٔ ده

که اٰخرې ساګانې هم اخلمه

زهٔ به دَ خدائے لارکښې جهاد کومه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهٔ خپره په غخ نهٔ یم خوشحالهٔ اوکړمه
ستا په لاسونو کښې چینجي اونشي
په خپله مورهم گوزارونه کوي

❀ ❀

ډېر لوے کړاؤ غوارړي یو والے دَ سوچ
خېر که مې ښځه په مزاج نهٔ رسي
زهٔ خو لا مورهم پېژندلے نهٔ یم

❀ ❀

زهٔ دَ خپل قام دانشوران پېژنم
زما په سوال به غلي پاتې شي تول
او دَ سگرېټ نه به لوگي پورته کړي

Scanned by CamScanner

درته چې گورم د خالونو په داغ
د اوښکو زهر مې مړی پړسوي
اسمان د ستورو اوړه خونه ده

❁ ❁

کم اصلي ښځې نه دي اوساته رب
خدائے شته که مړه ئې کړي خونه سمبړي
د سپي لکۍ به د چا پلار نیغه کړي

❁ ❁

ما چاله سترګې توري کړي نه دي
پېغلې زما په لمن داغ لګوي
رانجه چې پورې کړي نو ژاړي خله

(c) ketabton.com: The Digital Library

پېغلې وېښل لاړمه ډوبه شومه
زړهٔ په چا سپړې دَ موټر مالکان
بیا به زړهٔ لفټ دَ چا نه نهٔ غواړمه

❁ ❁

دا ځنې ښهٔ دَ غاړې غور شي زما
سنګسار سنګسار مې شي احساس دَ وجود
زړهٔ چې ماشومې لور له پړق ورکړمه

❁ ❁

ماتم ماتم شوه دَ ساحل سندره
زما جونګړه جوړ سپړلې ده چا
ما دَ دریاب په سر ایږې اولیدې

Scanned by CamScanner

رانه خوبونه تښتولي دي تا
دا څه پېريان درباندې ناست دي اخر
په نيمه شپه چې ستا نه ځغې اوځې

✿ ✿

ځکه زهٔ ستا په خوله باور نهٔ کوم
که تا ته ياد شي نازنينې پېغلې
تا به مين کا توکښې ټکي کوله

✿ ✿

بې حايه ويرې مو ځوانې خاورې کړه
سر ته رسېږي نه کارونه دَ ژوند
پېغلې راځه چې دواړه مينه اوکړو

(c) ketabton.com: The Digital Library

منم خوږې اوبهٔ دي ـ مخ سپوږي دي
خو دې پړاوُ ته دَ راتلو نه وړاندې
وړې مې دَ خپله ځانه اوړ وېستې مے

❁ ❁

تا چې زما تصویر په مخ بشکل کړلو
وینې مې تول بدن کښې جوش اوهـهٔ
سمندرونه مې دَ خیال سپوږي شو

❁ ❁

په شوکیږو باندې ستومانیوُ اوس
بیګاه مو توله شپه خبرې اوکړې
خو پټ مو اوساتل دَ زړهٔ حالونه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا په لمنه باندې داغ نښته دے
دا څو سپوږمۍ خپله ځواني تاسره
یو څو ساعته امانت ایښې دہ

❁ ❁

دَ کوکو پرېشر دې سپوا دے بلا
ساده جینۍ اور ورته مۀ تېږوه
په چم کاوندې کښې چرته بم اونځوي

❁ ❁

زۀ بې وسۍ باندې یقین نۀ لرم
دَ خپو دَ لاندې به ئې زمکه خوږي
که دَ غریب په سر اسمان نښته دے

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پېغلو سیندونو ته منګې مه اوړئ
څوک ساه لرونکي ئې ډوب کړي دي جوړ
دا چې اوبه بوړ بوړکي جوړوي

❀ ❀

چې پرېښېدلې ځې زما اووينې
تو په خندا اووائي ژاړې څله
راځه چې زه درله ژبې ماته کړم

❀ ❀

د بد نصیبو په دې وران کلي کښې
مرغان چې جالې جوړوي شیرینې
د طوفانونو علامې ښکاره شي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ هر یو ګل دَ زړهٔ سندره یمه
دَ خپل احساس په درته خهٔ وایمه
ستا دَ ساګانو دَ ورمو نامه ده

❀ ❀

چې منږې تر ږې هنګامې جوړې شي
څوک بې ګناه پکښې په سر اوړي
لاړو کوڅو کښې دزغې مهٔ کوه

❀ ❀

تورو شپېلو نه چې لوګي پورته شي
ویمه که ورځ مې دَ وادهٔ ده ګنې
زما یاران ما په پالنګ خښږوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوړ په دې کلي کښې سړي نشته دے
چې دَ چا څه زړهٔ غواړي هاغه کوي
چرګه یانګ اووائي چرګ ها واچوي

❀ ❀

زما سندرې خوندې کړې دې چا
ځان نه بلا په فاصله پروت یمه
راته نژدې نهٔ شې میراته به شي

❀ ❀

زهٔ په خپل ځان کښې راتولېږمه نه
نن دې جوړ خوب دَ بېغلتوب اولیدهٔ
ستا په بدن کښې ستا جامې تنګې شوې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ حاسدانو په زړهٔ اور بلوه
ګوروبه ، هر څه چې وي ، غم مهٔ کوه
او خاندهٔ کلکه راته غاړه وځه

❀ ❀

دا دَ قيامت ورځه چې هم نهٔ ده نو
چا جوړې زمکې ته خبرې کړې دي
ګنې نو ميانديې خپل څچې ولې خورې

❀ ❀

ستا دَ پښن ببو شرنګ چې واورمه نو
په نيمه شپه دَ کټ نه پاسمه زهٔ
او دَ چينې غاړې له ځان رَسوم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې کښې زهٔ يو منطق هم نه منمه
او منه دا به زما وهم وي خو
زهٔ هندوانې سره شو ملې نهٔ څکمه

❁ ❁

دَ سامرۍ نسل او سېنې دلې
که ئې په خپلو سترګو هم اووینې
دَ څخې اواز پسې به غوږ نهٔ اوړې

❁ ❁

دنګې څوانۍ دې دَ اسمان څوکه کړم
چې ابوالهول ته مخامخ شومه زهٔ
نو ستا عظمت راته راوړاندې شولو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

حُسن په پاڼو کښې رانغاړمه نه
ستا تصویر ونه په ګلدانکښې ږدمه
څه لېونی زه په البم څهٔ کوم

❀ ❀

دا خوب به نهٔ وینې چې ښکېل یې شمه
له ځانګې ځانګې چې مې الوځوې
یوه مرغۍ یم پوره سېل به شمه

❀ ❀

زنځیر موګې، موګې زنځیر اوخوړهٔ
تعبیر مې خوب، خوب مې تعبیر اوخوړهٔ
نن دې ویښو رانه تصویر اوخوړهٔ

Scanned by CamScanner

راځه که ځې ګنې په مخه دې ښه
دومره مې زور په زړهٔ کښې پاتې نه دے
چې اوس به زهٔ تا ته جولۍ نیسمه

❁ ❁

په خط کښې لیکې جوړې هره دې کړم
بلا زورلے یم دَ مینې تبې
راشه زما دواړه وخکی اووتل

❁ ❁

ته په خوراک کښې ولې خیال نهٔ کوې
لا خو دِ شپې میاشتې هم نهٔ دي شوې
ستا دَ وادهٔ جوړه په تا تنګه شوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا په جولۍ کښې به خوارۀ دراولم
دا ستا ځواني که د صحرا تنده شي
نو زۀ به اوښه د کجورې شمه

❁ ❁

څۀ که یې ځلې کړو د ژوندون حادثو
زمونږ ه زمکې، اسمانونه بېل دي
تاسو خېرات غواړی مونږ مينې وېشو

❁ ❁

راسره دومره مينه هم مۀ کوه
څوک چې له کوره په سفر اوځي نو
بيا په مړه کېږه خوراک نه کوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیرینې دې زر په واپس راشمه
داسې ښه وکښې او ښکې مه څلوره
دَ اسمان ستورې درنه غلا اونکړې

❁ ❁

مینه ترمنځه فاصلې ورکوي
چې دَ پسرلو په څېر کښې ساه واخلمه
ستا دَ بدن ورځې مې ځان سره وړي

❁ ❁

کټه په هر حال کښې لم ستا برخه ده
ټول عظمتونه دَ اسمان لاندې کړې
چې ستا رابرند بانه وسله غورځوي

Scanned by CamScanner

مینه د ژوند هره تیاره تمبوي
ستا د نظر مسکې مسکې پلوشې
ما ته په لار کښې اورکې پرېقوي

❁ ❁

دلته د وینو سېلاب ولې راشي
ددې وطن وږمه وږمه خاوره خو
مدام ګلونه د چامبېل ټوکوي

❁ ❁

ته د ګلاب د ګل ښائست ستایه خو
ستا اننګې چې پرخه پرخه شي نو
داړه سپېرلي درته په خپو پرېوځي

Scanned by CamScanner
(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا اواره زلفې چې ټک ورکړي نو
ډک شي له زهرو نه وجود دَ هوا
بیا چې څوک ساه اخلي نو ساه ترې اوځي

❁ ❁

ډېر شر پسنده ،ځنګیالي خلق دي
اوس که له تندې مرمه مړ دې شمه
خو زهٔ دې کلي او بهٔ نهٔ څکمه

❁ ❁

زهٔ بې ګناه چا سره جېړه نهٔ کوم
تاکه لګه ببره کړې نهٔ وه
نو دا ګرېوان به دې شلېدلے نهٔ وے

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا دَ بدن خوَله دې اوبهېږي

څه که اسمان درباندې اور ورېږي

خو ـ څ پوهر به رانه پورې نکړې

❁ ❁

راپورته کېږه چې انګۍ ته اوځو

راځه باران دَ پشکال ورېږي

که مو ګرمکې دَ بدن ماتې شي

❁ ❁

ته خفه کېږه مه شیرینې زما

که دا ژورې په ما خولې ګکوي

دَ بدن وینه به صفا شي زما

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ دومره پېغلو دَ زړه سر يمه زه
که دَ يوې نامه مې هم واخسته
ستا دَ تصوير نه به لمبې پورته شي

❁ ❁

څاسره وخت کوم دے چې مونږ اووينې
ټوله دنيا دَ ځان په غم اخته ده
راځه بلبلې راته غاړه ووځه

❁ ❁

دَ اسمان ستورې راته غوږ کښې واڼې
په خپلو سترګو کښې ئې خال دے ځکه
زما په سينه لمن داغ لګوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما دومره ښکلې جینۍ نهٔ وه لیدې
زهٔ هم انسان یم اخر زړهٔ لرمه
خطا مې نهٔ وه که خطا شومه زهٔ

❀ ❀

دَ محبت بلا چلونه راځي
خو دَ پښتون کور کښې پیدا یمه زهٔ
دَ پېغلو ژوند برباد وې نهٔ شم

❀ ❀

مینه مو نهٔ پرېږدي دَ شپې تیاره کښې
که دَ اوبو په لاښ کښې هم ناست یُو خو
راپسې ستورې او سپوږمۍ رازغلې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

تا که ستنې کړې پېلوشې دَ نظر
زړهٔ به زرغون نهٔ کړې دَ ژوند فصلونه
بیا به په دې للمه باران اونهٔ شي

❀ ❀

ارمان په غېږ کښې دَ ارمان ورک شولو
مانهٔ دَ لاس کړ ښو کښې ځان ورک شولو
دَ زړهٔ درزاء پسې مې لاړه چرته شم

❀ ❀

زما لباس په ما کښې تنګ خو نهٔ دے
ژوند دَ نولي او دَ مارجنګ خو نهٔ دے
کېږ به تر څو په دې فریب کښې یمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ کيتهس سندرې اورېدلي دي ما
ما دَغالب شاعري هم لوستې ده
ستا دَ يوې خندا جواب نهٔ لري

❁ ❁

دَ ژوند صحرا کښې دَ ښائست ميرمنې
تا چې په کومه لار دمه کړې ده
تر ېنه روانې دي چينې دَ مينې

❁ ❁

دَ اينې په مخ سرخي چې ته وې
چې دا شفق شفق ګلونه سپرې
دا پرې هم ستا دَ اننګو سپورې دي

Scanned by CamScanner

ساده جینۍ ده واڼي مه ویرېږه
ستا نه خو زړه زیاته زړه وره یمه
پوهېږي نه چې دا مې څه اووییل

❀ ❀

دَ پېغلتوب مستې دې دوبه نه کړي
دا خو ښېښې چا سره کړې نه اولي
دَ سمندر اوبو ته توپ مه وهه

❀ ❀

ماته پیسې چې جیب کښې نه لرې نو
ځان داسې مخکښې مخکښې هم مه کوه
ګنې نو لوټ به درله مات کړمه زه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما پکښې عکس د لېونتوب اولیده
سوچ کښې مې ورکه شوه د ژوند اینُه
زه چې بیدار شمه، ما خوب اولیده

حُسن په هر ماحول کښې خیال ساتي خپل
چې فرښتو ترې لاس نیوے کړے دے
اُ ګل مالہ د هسپتال نرسه ده

سپوږمۍ که تا خپله هاله ماته کړه
اسمان ته وایه لاړې ډوب یُې کړې
ستورې د سینه تل کښې هم سترګې وهي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه ازمېښتونه يې د ژوند دانيسي
ګني نو زړه نه يې لمبې پورته شي
مور چې د تي نه خپل ماشوم پرېکوي

❁ ❁

ستا د نظر مستي لا هو نه کړي، ما
زړه کښې مې مينه غورځنګونه کوي
او سمندر سره روان يمه زه

❁ ❁

غاوره پېغله خپل غرور ډوبه کړه
چې لېونې سپې خوله ور واچوله
اوس يې په کېږه کښې کوترې شوې دي

Scanned by CamScanner

سرۀ لوپټه دې په ما مۀ غوړوه
وېښ بزم ما نه چرته هېره نۀ شي
زما نظر څه سېلانے غونډې دے

❀ ❀

ګنې اختر ونه شي چاپېره له ما
دَ صائمې دَ سترګو پړق ځي وائي
روژه کښې سیّد الابرار شوے دے

❀ ❀

ته په ماهئ کښې دَ جنت مېشتۀ يې
دَ ناعمې خندا ته پام اوکړه لږ
خپل ځان ته زړهٔ کښې فرښتې ښخوي

بېرته د کور دروازه مه ساته اوس
نوې فتنې ترې رابرڅېږه نه شي
بیا چې په زمکه کښې غنم اوکرل

❁ ❁

راکوره مه دا به احسان وې په ما
ادا کوې به څوک ددې کفاره
ستا په کتو زما روژه ماته شوه

❁ ❁

بیا به زړه تا سره په سېل نه اوځم
تا د وړې کمبل کښې اونغښته ځان
واوره په ما تمامه شپه ورېده

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا نه چې زه ور ته کښې نشم، خو
میاندې که خیال د خپل ناموس ساتې نو
بیا دې زامنو له وا دهٔ نهٔ کوې

❁ ❁

زهٔ د رومان یوه سندره یمه
زما د ژوند په هره لار الوځې
څرخکې، زانې، لوګکه، بلبلې

❁ ❁

ستا د انصاف شمله راټیټه مهٔ شه
خو اوس په دې کښې بهٔ خوک څهٔ اووائي
لېوانو مات کړل د هوسو بچوړي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

مونږ ئې حقونه په سر سترګو منو
خو شمې نه سپارو طوفان ته د ژوند
څوک د هوسې په اوږو بار نه اوړي

❀ ❀

ماچې پرې ټول عمر خېل ځان خوړلو
لکه ببره کړي چې ما اوويني
کرسې کښې تاؤ شي رانه ځي واړوي

❀ ❀

هغې به دې لاس کښې برکت رانشي
د پلار په ځي چې لګېدلې ئې تمه
يادې ساته څوک به دې ځي نه کوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

سر مې قلم نهٔ کړې منصف دَ وطن
دَ ګلو لښته چې راغاړه وته
اوس مې په ساه ساه کښې وژنې دې د ګل

❁ ❁

تهٔ دَ هاتهي غوږ کښې اودهٔ ولې ئې
چې په لستوڼي کښې ماران ساتې نو
ځان به ستا په خود کښې اوښکېږي

❁ ❁

چا ئې دَ زړهٔ درزا، ليدلې نهٔ ده
ا شازادګۍ قرانګو ما يادوي
بندې چې په تاج کښې د طاوس وزرې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اومنه دا ډېره سپېره لوبه ده
بیا به هم تا ته دَ ژوند لارې نیسي
خپلو بچو سره شطرنج مهٔ کوه

✿ ✿

دومره په مینه مینه مهٔ راګوره
لمسې نه ورانه ترېنه سازه نهٔ شي
ښځې زما تورو کښې زنګ نشته دے

✿ ✿

دَ بدمعاشانو ښار دے غږ مهٔ کوه
که کمزورې ښایم نو مړ به مې کړي
توپې مې څکه په چمبا ایښې ده

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شاعر چاپ کتابونه

(۱) د رڼا سپوږمۍ ، پښتو شاعري ، ۱۹۹۱ء
(۲) ہم آئینوں کے قیدی ، اردو شاعری ، ۱۹۹۳ء
(۳) ستړکو کښې خوب د کودرپاتې نه شو ، پښتو شاعري ۱۹۹۶ء
روميے ايوارډ يافته چاچا کريم بخش ايوارډ ۱۹۹۶ء
(۴) راته غوږ د نو کښې ښکري شرنګوي ، د پښتو هايکو مجموعه ، ۱۹۹۸ء
(۵) گرفت ، اردو شاعری ، ۱۹۹۹ء
(۶) کاڼي د ګل په لاس کښې خوندنه کوي ، د پښتو هايکو مجموعه ، ۲۰۰۰ء
(۷) اوازونه او دائرې ، پښتو تنقيد ، ۲۰۰۱ء
(۸) په ساحل د نظر ، پښتو شاعري ، ۲۰۰۲ء
(۹) ستا د ځواني تصوير په خوب اوده دے ، د پښتو هايکو مجموعه ، ۲۰۰۳ء

چاپ ته تيار

(۱) رضا ہمدانی احوال و آثار ، اردو تحقیق (پی۔ ایچ۔ ڈی مقالہ)
(۲) نیا اور پرانا غالب ، اردو تنقید
(۳) هايکو او پښتنه هايکو ، تنقيد و تحقيق ۔

Scanned by CamScanner

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library